

De zelfredzaamheid van studenten in Groningen.

Risicowijzer

Samen goed voorbereid

We staan er niet altijd bij stil, maar vroeg of laat kunt u te maken krijgen met een noodsituatie. Bijvoorbeeld een stroomstoring, een brand of een aardbeving. Het is dan belangrijk om te weten wat u kunt doen en wat de beste voorbereiding is.

In deze Risicowijzer vindt u een aantal noodsituaties met tips voor wat u zelf bij zo'n situatie kunt doen. Handig om door te nemen en te bewaren.

Carolien is voorbereid op een noodsituatie.

En jij?

Je hebt meer in huis dan je denkt!

Zijn de studenten in Groningen voorbereid op een noodsituatie en zijn ze bekend met de campagne "je hebt meer in huis dan je denkt" | R. van Eck, s2061880

Colofon

Bachelor scriptie

Fase

Laatste versie

Thema

Planning for resilience

Titel

Zelfredzaamheid van studenten in Groningen.

Ondertitel

Zijn de studenten in Groningen voorbereid op een noodsituatie en zijn ze bekend met de campagne “Je hebt meer in huis dan je denkt”?

Auteur

Rik van Eck

Studentnummer

S2061880

Contact

rikvaneck@gmail.com

Universiteit

Rijksuniversiteit Groningen (RUG)

Faculteit

Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen

Opleiding

Technische Planologie

Begeleiding

E.M. (Elen-Maarja) Trelle, PhD

Plaats

Groningen

Datum

20-1-2014

**rijksuniversiteit
groningen**

**faculteit ruimtelijke
wetenschappen**

Inhoudsopgave

Colofon	Bladzijde 1
Inhoudsopgave	Bladzijde 2
Samenvatting	Bladzijde 3
Inleiding	Bladzijde 4
- Aanleiding	Bladzijde 4
- Probleemstelling	Bladzijde 5
- Kernbegrippen	Bladzijde 6
- Opbouw van de Thesis	Bladzijde 6
Theoretisch Kader	Bladzijde 8
- Conceptueel Model	Bladzijde 11
- Onderzoeksgebied	Bladzijde 13
Methodologie	Bladzijde 14
- Enquête	Bladzijde 14
- Interview	Bladzijde 14
Resultaten	Bladzijde 17
- De Campagne "Je hebt meer in huis dan je denkt"	Bladzijde 17
- Resultaten Enquête	Bladzijde 22
Conclusie	Bladzijde 38
Discussie	Bladzijde 42
Referenties	Bladzijde 43
Bijlagen:	
Transcript interview van Ederen	Bladzijde 47
Papieren versie van Enquête	Bladzijde 60

Samenvatting

Overall in Nederland lopen we het risico dat er een ramp gebeurt. De ene ramp zal op de ene plek wat minder snel voorkomen dan op de andere. In Groningen is de kans op bijvoorbeeld aardbevingen groter dan ergens anders in Nederland (Veiligheidsregio Groningen, 2013a). Aardbevingen zullen waarschijnlijk steeds vaker voorkomen en sterker zijn. Overstromingen zullen ook vaker voorkomen door het veranderende klimaat. Daar kunnen we wat tegen doen, door minder gas op te pompen of hogere dijken te bouwen. Maar we kunnen ons ook beter voorbereiden op de ramp zelf. Deze benadering wordt “resilience” genoemd. 100% veilig zijn we namelijk nooit. Om meer ‘resilient’ te worden kan het zogenoemde ‘social kapital’ ingezet worden. Wij, inwoners van Groningen, zullen ons samen inzetten om de effecten van een dergelijke ramp zo klein mogelijk te houden. Maar hoe doen we dat?

Veiligheidsregio Groningen, startte in september 2013, de campagne om informatie te verspreiden, maar ook om een platform voor mogelijke vragen te bieden. Er zijn vele methoden gebruikt. Ieder huishouden in de provincie heeft een Risicowijzer ontvangen, met daarin heel veel informatie. Het belangrijkste is dat daardoor mensen zullen gaan nadenken over het onderwerp. Wat zijn de risico’s die ik loop? Hoe bereid ik me daar op voor? Mensen na laten denken gaat het best als mensen met elkaar in gesprek gaan. Volgens van Ederen (interview, 2013), zal dat het meest effect hebben.

Van studenten wordt gezegd dat ze laks zijn en geen interesse hebben in zaken als zelfredzaamheid. Er is zelfs een taboe op het onderwerp. Daar heb je het niet met elkaar over. Ook al zijn ze best geïnteresseerd in het onderwerp, ze zullen er niet met elkaar over praten. En dat ligt per leeftijdsgroep, sociale klasse enzovoort weer anders. Dat maakt de risicocommunicatie een complex vak (van Ederen, interview, 2013; Sherrieb et al., 2010).

60% zegt dat ze de huis aan huis verspreide Risicowijzer niet eens ontvangen hebben, en maar 18% zegt hem gelezen te hebben. Wanneer gaan we het dan wel lezen? Het blijkt dat studenten pas naar informatie gaan zoeken als de ramp aan de gang is. Is dat te laat?

Het belangrijkste is dat studenten, maar ook de stadgers en alle andere mensen in Nederland over het onderwerp gaan nadenken. En met door het lezen van deze scriptie hoop ik dat u dat ook gaat doen.

Hoofdstuk 1: Inleiding

In dit onderdeel van dit verslag zal worden uitgelegd wat de reden voor het onderzoek is. Hierbij worden de risico's die het meest van toepassing zijn bij dit onderzoek opgesomd en uitgewerkt. Daarbij zal worden ingegaan op de theoretische, praktische en maatschappelijke relevantie van het onderwerp. Daarnaast zal de hoofdvraag en de bijbehorende deelvragen aan bod komen. Ook zullen enkele begrippen worden uitgelegd, of nader verklaard worden. Ten slotte zal de opbouw van de thesis worden beschreven.

1.1 Aanleiding

Het versterkt broeikas effect en de lage ligging van Nederland, kunnen grote problemen veroorzaken voor Nederland. Laag gelegen delen kunnen bij een hogere waterstand onder water komen te liggen. Ook de kans op extreem weer wordt groter, en de steden waarin we leven waardevoller (IPCC, 2007).

Een groot deel van de stad Groningen ligt boven N.A.P, dus de kans dat de stad onder water komt te staan is redelijk klein. Toch zou het volgens Anton Bartelds (emailcontact, 2013) nog steeds voor kunnen komen dat een groot deel van de stad onderwater komt te staan. Wanneer er niet gespuid kan worden in Delfzijl, kan de waterstand in de stad oplopen tot 1,5 meter boven N.A.P.. Gebieden die onder 1,5 meter boven N.A.P liggen hebben dus een potentieel overstromingsrisico.

Brand is, zeker onder studenten, een groot risico. Studentenhuisen zijn meestal niet in goede staat en er wordt op een onveilige manier mee omgegaan. De brandweer is in veel studentensteden erg actief (van Ederen, interview, 2013). In Groningen komen jaarlijks inspecteurs langs om in de studentenhuisen te controleren en om de studenten aan te spreken op de brandveiligheid van het huis.

De aardbevingen die voorkomen in Groningen zijn een groter wordend probleem. Door de aardgaswinning in het noorden van de provincie ontstaan er spanningsverschillen in de bodem, waardoor bodemtrillingen kunnen ontstaan (Kruse & Hölscher, 2010). Volgens het KNMI (2013) zijn de bodemtrillingen niet alleen in het gebied van de aardgaswinning te voelen. Er zijn ook meerdere schokken gevoeld in de stad Groningen. Dat komt omdat de energie van de aardbeving zich niet cirkelvormig verspreid rondom het epicentrum. Dit heeft een grillig patroon, waardoor de aardbeving wellicht niet te voelen is in de buurt van het aardgaswinningsgebied, maar wel in de stad Groningen. Aardbevingen kunnen volgens Kruse & Hölscher (2010) (buis-)leidingen in de bodem beschadigen. Wanneer een aardbeving leidingen beschadigt, zou het mogelijk kunnen zijn, dat gas, licht of water in de stad uitvalt.

De kans op aardbevingen wordt groter naarmate men besluit verder te gaan met het winnen van gas. Daarnaast zal de magnitude van de aardbevingen ook toenemen (Muntendam-Bos & de Waal, 2013). Begin dit jaar heeft minister Kamp van Economische zaken bekend gemaakt dat de aardbevingen als gevolg van gaswinning inderdaad zwaarder kunnen worden.¹ Eerder werd uitgegaan van een maximale magnitude van 3,9 op de schaal van Richter. De prognose nu is dat aardbevingen

¹ Zie : <http://nos.nl/artikel/466327-aardbevingen-groningen-zwaarder.html> Bron: NOS.

met de magnitude tussen de 4 en 5 op de schaal van richter plaats kunnen vinden. Minister Kamp heeft daardoor een elftal onderzoeken opgezet. Daaruit zal blijken wat de magnitude van de aardbevingen zal worden en of de stad Groningen er erg veel last van zal krijgen (Heringa, Nederlandse Aardolie Maatschappij, e-mailcontact, 2013; Ministerie van Economische zaken, augustus 2013; van Ederen, interview, 2013). Ondertussen gaat het boren naar gas in het noordoosten van de provincie gewoon verder. Sterker nog, er wordt steeds meer gas uit de bodem gehaald.² Er zal gewacht moeten worden op het rapport van minister Kamp, om hier uitspraken over te kunnen doen.

Door de toename van de kans op deze rampen zal het risico ook toenemen. Risico wordt immers gedefinieerd als kans maal effect (RIVM, 2003). Om het effect te verkleinen, moeten maatregelen genomen worden. Een van de maatregelen die genomen moet worden, is het informeren van de burgers, het sociale kapitaal van de stad. Wanneer burgers goed zijn ingelicht, kunnen zij zich tijdens een noodsituatie zelf redden. Wanneer dit niet zo is, dan zullen de gevolgen van een ramp erg groot kunnen zijn.

Door deze vergrote risico's is de Veiligheidsregio Groningen, in samenwerking met allerlei andere instanties, een campagne gestart. De veiligheidscampagne 'Je hebt meer in huis dan je denkt!' moet de inwoners van de provincie waakzamer maken voor de risico's, die ze lopen in het gebied. Daarvoor heeft ieder huishouden van de provincie een papieren versie van de Risicowijzer ontvangen. Daarin staat wat er gedaan moet worden in een noodsituatie, maar ook hoe men zich zou moeten voorbereiden.

1.2 Probleemstelling

De vraag die ik in mijn onderzoek zou willen stellen is: Zijn studenten in Groningen voorbereid op een noodsituatie? Ik vraag me namelijk af of studenten op basis van de Risicowijzer zich daadwerkelijk zullen gaan voorbereiden op een noodsituatie. Welke andere opties zijn er om mensen te informeren over de risico's? Zijn de studenten überhaupt wel op de hoogte van de risico's die ze lopen? Zouden ze dus meer informatie willen hebben over dit onderwerp, of zijn ze er helemaal niet in geïnteresseerd?

Daarnaast zou ik graag willen onderzoeken waarom er in Groningen is gekozen voor een Risicowijzer en niet voor een andere optie. Dit onderzoek wordt vooral gericht op de groep studenten in de stad. Studenten zijn volgens Van Ederen (interview, 2013) een lastige groep mensen om te informeren. Ze stellen zich meestal wat laks op en volgens haar zit er een groot taboe op het onderwerp zelfredzaamheid. Daarom is de volgende hoofdvraag en deelvragen opgesteld.

Hoofdvraag:

Zijn de studenten in de stad Groningen voorbereid op een noodsituatie?

Deelvragen:

- Wat voor risico's zijn er in Groningen?
- Wat voor mogelijkheden zijn er om mensen te informeren over noodsituaties?

² Zie: <http://nos.nl/artikel/592701-fors-meer-gas-uit-bodem-gehaald.html> Bron: NOS

- Zijn studenten voorbereid op noodsituaties?
- Hoe goed zijn studenten geïnformeerd over de risico's in Groningen?
- Hoe goed werkt de campagne "je hebt meer in huis dan je denkt" om studenten voor te bereiden op een noodsituatie?

1.3 Kernbegrippen

Hierbij een overzicht van de belangrijke begrippen welke eerst in acht genomen moeten worden, voor het bestuderen van dit verslag.

Resilience: "Traditionele manieren van omgaan met overstromingsrisico's worden nu gezien als ontoereikend." (Restemeyer (2013, p. 1.). Volgens Woltjer et al. (2007) zijn dit geen adequate oplossingen meer gezien de problemen ten gevolgen van klimaat verandering. Meer alomvattende manieren van risicomanagement ontstaan, waarbij de focus ligt op de consequenties van de ramp. Het concept van resilience wordt gezien als een raamwerk waarbij risico en onzekerheid wordt geïntrigeerd in planning (Restemeyer, 2013). Volgens Godschalk (2003) is een resiliënt stad een sterke en flexibele stad. Dat betekent dat een stad resiliënt is wanneer er een duurzaam netwerk is van fysieke en sociale systemen in de stad. Eerder werd gefocust op de 'resistance' van de fysieke systemen. Maar het informeren van de inwoners van de stad, het belangrijkste orgaan van het sociale systeem, is minstens zo belangrijk.

Voor dit onderzoek is het informeren van dit sociale systeem het belangrijkste.

Sociaal Kapitaal: Bij 'social capital' gaat het om de relatie met de bewoners met het gebied. Een grote sociale capaciteit houdt in dat er veel mensen zijn, die behoedzaam zijn. Men is goed voorbereid bijvoorbeeld op een overstroming en is bereid om investeringen te doen om de gevolgen van de overstroming zo klein mogelijk te houden. (Restemeyer, 2013)

Student: Studerend aan de Rijksuniversiteit Groningen of Hanze Hogeschool en zelfstandig woonachtig in de stad Groningen.

Zelfredzaamheid: Een persoon is zelfredzaam of kan dit worden wanneer hij:

- Op de hoogte is van de belangrijkste risico's;
- Weet wat hij in verschillende situaties kan doen;
- Weet hoe hij zichzelf in veiligheid kan brengen;
- Weet hoe hij kwetsbare mensen in de omgeving kan helpen;
- Eerste hulp kan verlenen aan slachtoffers;
- De hulpdiensten de weg kan wijzen naar mensen in nood.

1.4 Opbouw van de Thesis

In het volgende hoofdstuk zal worden ingegaan op het theoretisch kader van het onderzoek. Daarbij zit een conceptueel model, waarin het onderzoek nog eens wordt verduidelijkt. Ook is een kaart van het onderzoeksgebied aanwezig. In hoofdstuk 3 zal de methodologie beschreven worden. Daarbij gaat het om de keuze van de onderzoeksmethoden en de manieren van dataverzameling. In hoofdstuk 4 zullen alle resultaten aan bod komen. Ten eerste wordt ingegaan op de campagne "je hebt meer in huis dan je denkt", en de achterliggende gedachten daarvan.

Vervolgens komen de resultaten van de enquête aan bod, welke gekoppeld worden aan de campagne. Daarbij zullen niet alleen de resultaten worden gepresenteerd, maar zullen de argumenten gegeven worden van waarom de resultaten zo kunnen zijn. De conclusie volgt in hoofdstuk 5, waarbij de hoofdzaken nog eens worden samengevat. Ook zitten daar enkele aanbevelingen voor verder onderzoek bij, onder de kop discussie. Daarna is de lijst met de literatuur aanwezig. Verder zijn er ook nog bijlagen. De eerste daarvan is het transcript van het interview met Katja van Ederen. De tweede bijlage is de enquête die is gebruikt voor het onderzoek.

Hoofdstuk 2: Theoretisch Kader

In het volgende hoofdstuk zal worden ingegaan op het theoretisch kader van het onderzoek. Daarin zal, door langs onderwerpen te gaan als klimaatverandering, resilience, social capital, worden ingezoomd op de manier van voorbereiden van mensen. Ten slotte zit een theoretisch model, waarin het onderzoek nog eens wordt verduidelijkt. Ook is een kaart van het onderzoeksgebied aanwezig.

2.1 Theoretisch Kader

Risico's

Het klimaat verandert door het versterkt broeikaseffect. Door de Co2 uitstoot warmt de aarde langzaam op. Daardoor smelten ijskappen en gletsjers af. Ook het oceaanwater zet uit door deze temperatuur verandering. Het versterkt broeikaseffect, de lage ligging van Nederland en de relatieve daling van Nederland, kan voor het land grote problemen veroorzaken. De Nederlandse bodem daalt, de zeespiegel stijgt. Laag gelegen delen kunnen bij een hogere waterstand onderwater komen te liggen (PCCC, 2010). Ook de kans op extreem weer wordt groter (IPCC, 2007). Door veel neerslag in een korte tijd zullen rivieren in een kortere tijd meer water moeten afvoeren. Daardoor zal de afvoer van water door de rivieren ook vergroot worden (PCCC, 2010). De kans op overstromingen wordt dus groter. Daartegen moeten maatregelen genomen worden.

Door de aardgaswinning ontstaan er spanningsverschillen in de bodem, waardoor bodemtrillingen kunnen ontstaan (Kruse & Hölscher, 2010). Volgens het KNMI (2013) zijn de bodemtrillingen niet alleen in het gebied van de aardgaswinning te voelen. Ook ver buiten dat gebied kunnen aardtrillingen gevoeld worden. Dat komt omdat de energie van de aardbeving zich niet cirkelvormig verspreid rond om het epicentrum. Dit heeft een grillig patroon, waardoor de aardbeving wellicht niet te voelen is in de buurt van het aardgaswinningsgebied, maar wel verderop.

Deze aardbevingen kunnen volgens Kruse & Hölscher (2010) (buis-)leidingen in de bodem beschadigen. Wanneer een aardbeving leidingen beschadigd zou het mogelijk kunnen zijn dat gas, licht of water uitvalt.

De kans op aardbevingen wordt groter naarmate men besluit verder te gaan boren naar gas. Daarnaast zal de magnitude van de aardbevingen ook toenemen (Muntendam-Bos & de Waal, 2013).

“Voorals steden hebben een hoog risico om getroffen te worden door een ramp. De grote hoeveelheid mensen die er wonen, maar ook de bedrijvigheid, zorgen voor een groot effect als de stad inderdaad getroffen wordt door een ramp. De groei van steden en het gebrek aan gewetensvolle planning versterken dit.” (Zevenbergen et al., 2008)

“Traditionele manieren van omgaan met overstromingsrisico's worden nu gezien als ontoereikend.” (Restemeyer (2013, p. 1.). Volgens Woltjer et al. (2007) zijn dit geen adequate oplossingen meer gezien de problemen ten gevolgen van klimaatverandering. Meer alomvattende manieren van risicomanagement ontstaan, waarbij de focus ligt op de consequenties van de ramp. Het concept van 'resilience' wordt

gezien als een raamwerk waarbij risico en onzekerheid wordt geïntrigeerd in planning (Restemeyer, 2013).

Resilience

Restemeyer (2013) maakt een verschil tussen 'resistance' en 'resilience'. Resistance is het verminderen van de kans op een overstroming. Dit is meer de technische kant van het voorkomen van rampen. Er wordt bijvoorbeeld een dijk gebouwd als er een kans op een overstroming is. Resilience, heeft als doel om het risico te minimaliseren. Zullen we de risico's willen minimaliseren, dan moet het effect ook verkleind worden. Immers, risico is kans maal effect (RIVM, 2003). De kans dat er een ramp plaats vindt, heeft met de 'resistance' te maken. Het risico wat een ramp teweeg brengt, heeft met 'resilience' te maken.

Om het effect van een ramp te verkleinen, moet er gekeken worden naar de capaciteiten van de stad. Er wordt uitgegaan van drie verschillende soorten capaciteiten: 'intellectual capital', 'social capital' en 'political capital'. 'Intellectual capital' is de expertise, die er aanwezig is in het gebied. Op gebied van risicomangement is 'social capital' de relatie van de bewoners met het gebied. Een grote sociale capaciteit houdt in, dat er veel mensen zijn die behoedzaam zijn. Men is goed voorbereid op bijvoorbeeld een overstroming en is bereid om investeringen te doen om de gevolgen van de overstroming zo klein mogelijk te houden (Restemeyer, 2013).

Bij het 'resilient' maken van een stad, is het dus van belang om deze kapitalen te verstevigen. Bij het sociale kapitaal kan dat, door mensen te informeren wat te doen in tijden van een ramp. In dit onderzoek wordt enkel ingegaan op dit deel van het sociale kapitaal.

Dat het sociale kapitaal een heel erg belangrijk deel van het concept 'resilience' blijkt uit wat Kolen et al., (2012) zeggen. Zij zeggen dat 'resilience' de mogelijkheid van sociale systemen om te reageren op een noodsituatie en te herstellen van de gevolgen. Daarbij hoort dus niet alleen de mogelijkheid om tijdens de ramp het sociale systeem werkende te houden, maar ook de processen die daar aan vooraf gaan. Dit zijn de processen die er voor zorgen dat mensen rampen herkennen en leren reageren op de ramp (Cutter et al., 2008).

Het zogenoemde 'social resilience' van een gebied kan worden verbeterd door een verbetering van de risicocommunicatie, bewustwording van de risico's en voorbereiding (Paton & Johnston, 2006; Paton et al., 2000). Volgens Hutter (2006), vraagt een versterking van het sociale systeem om een lokaal en participerende benadering waarbij de burger zelf meer invloed op heeft.

Voorbereidingen

Rampen zijn van zichzelf onvoorspelbaar. (Bankhoff et al, 2004). Mensen houden zich eerder bezig met eerdere rampen dan met de rampen in de toekomst (Sutton and Tierney, 2006). Mensen zijn meer zich meer bewust van rampen die elke dag kunnen gebeuren, zoals een auto ongeluk of een inbraak (Kolen et al., 2012). Op deze risico's wordt dan ook veel beter voorbereid dan op bijvoorbeeld een overstroming. Volgens Terpstra (2010) zullen mensen zich pas voorbereiden als ze de relevantie van de risico's inzien. Dat maakt het lastig om mensen behoedzaam te

maken, of laat staan voor te bereiden op een ramp (Sutton & Tierney, 2006). Toch moet het gebeuren om de gevolgen van een ramp zo klein mogelijk te houden. “Het is daarom van het grootste belang dat de communicatie wordt afgestemd op de lokale behoeften van mensen die staan blootgesteld aan risico’s”. (Terpstra, 2010. p. 17)

In Nederland zijn daarvoor Veiligheidsregio’s opgericht. Door het oprichten van deze regio’s zouden belangrijke beslissingen sneller gemaakt kunnen worden. Deze regio’s zijn ook verantwoordelijk voor het informeren en het voorbereiden van de mensen in de regio. De Veiligheidsregio’s zullen de zelfredzaamheid van de bevolking moeten vergroten (Kolen et al., 2012). Volgens Kolen et al. (2012) is zelfredzaamheid de capaciteit die mensen hebben om zich zelf en anderen te helpen tijdens een noodsituatie.

Maar, volgens Sherrieb et al. (2010) reageert elke individu anders op rampen. Dit maakt het informeren van de burgers complex. Volgens Kolen et al. (2012) zijn de meeste mensen onderdeel van bepaalde sociale netwerken. Via deze netwerken krijgen ze informatie, bijvoorbeeld over zelfredzaamheid. Een klein deel heeft dat niet en leeft geïsoleerd zonder sociale netwerken. Deze mensen worden minder zelfredzaam geacht, en vormen dus een probleem groep. De samenleving zal deze mensen meer moeten betrekken, maar dat wordt volgens Kolen et al. (2012) door de overheid genegeerd.

Risicocommunicatie

Terpstra (2010) stelt dat informatie over risicoconsequenties, evacuatie routes, en in het geval van een overstroming de verwachte hoogte van de waterstand en veilige hoge plekken, gezien wordt als de meest effectieve informatie.

Restemeyer (2012) schrijft dat er verschillende manieren zijn om informatie over te brengen naar de burgers:

1. Media: TV, Internet, Radio, Pers
2. Publieke evenementen: vrij toegankelijke vergaderingen, presentaties
3. Informatiemateriaal: Brochures, Flyers, post
4. Interactieve evenementen: Overstroming routes, Georganiseerde fietstrips, tentoonstellingen

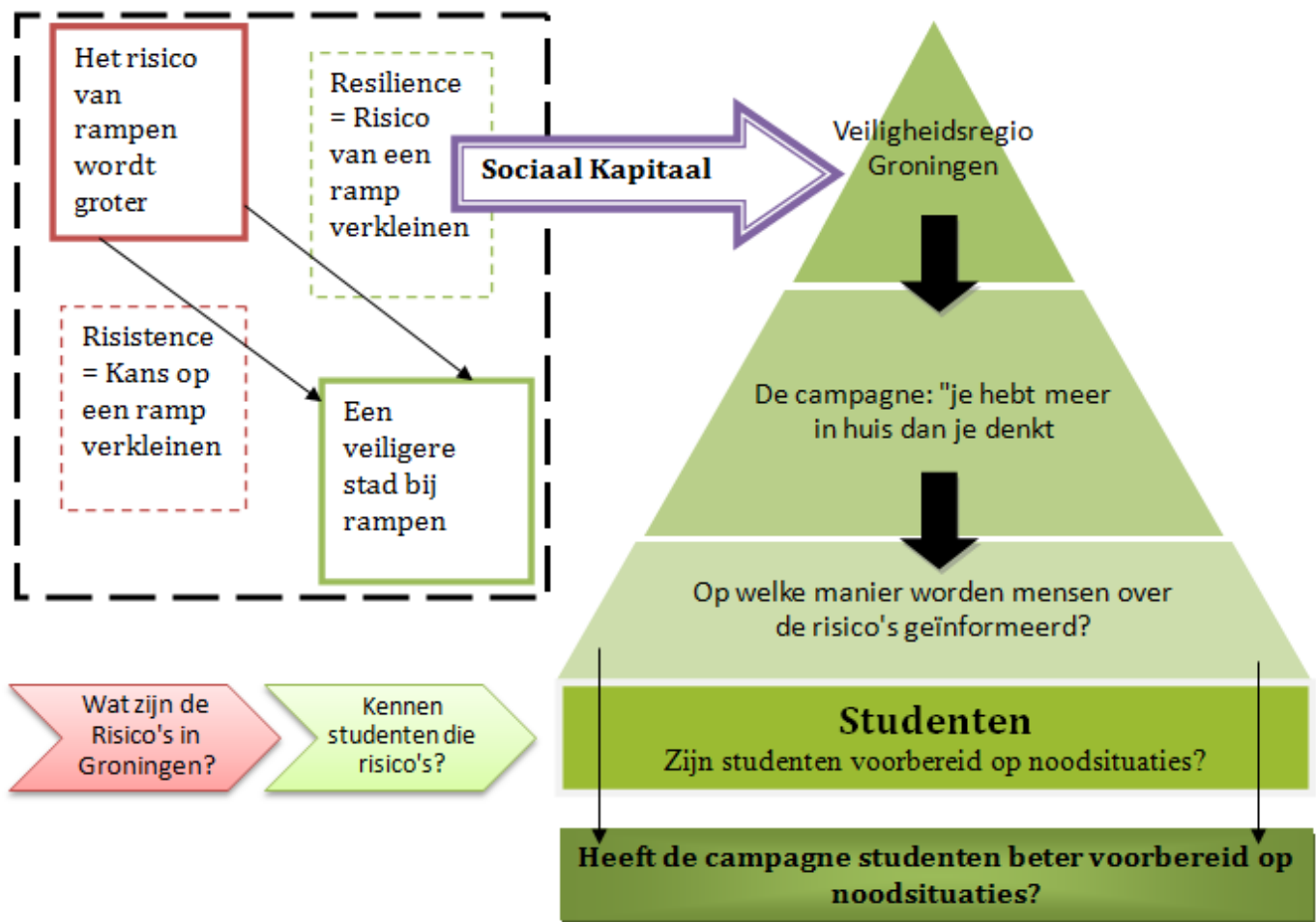
“Risicocommunicatie dient gebruik te maken van ‘fear-appeal’, gecombineerd over de lokale gevolgen van de ramp en aanbevelingen ten aanzien van lokale effectieve voorbereidingshandelingen die weinig eisen stellen aan de middelen die mensen tot hun beschikking hebben.” (Terpstra, 2010. p. 17) Het opwekken van emotionele zal er voor zorgen dat mensen zich gaan voorbereiden. Een angstaanjagende boodschap moet zo worden vormgegeven dat mensen niet gaan denken dat de verantwoordelijkheid niet bij henzelf ligt (Terpstra, 2010).

Tegenwoordig is, volgens Kolen et al. (2012) informatie verstrekking niet alleen een verantwoordelijkheid van de overheden. Informatie zal zich nu ook snel via internet en Social-Media verspreiden. De informatie zal van mond tot mond worden door gegeven. Dat maakt het ieder zijn verantwoordelijkheid. Wel zal de informatie van de overheid komen.

Uit het onderzoek van Restemeyer (2012) blijkt dat vooral de vrij toegankelijke

vergaderingen en het gebruik van internet een goed effect hebben op de mensen. De vrij toegankelijke vergaderingen zijn belangrijk in de gebieden waar het risico sterk aanwezig is. Het internet zal een belangrijke bron van informatie worden, omdat dit ook steeds meer wordt gebruikt. Ook de media kan een belangrijke rol spelen. Ze stelt dat regionale media er moeten zijn om de algemene informatie te geven. De lokale media kunnen dan gebiedsspecifieke informatie geven. Samenwerking met de lokale media wordt dan ook als heel erg belangrijk gezien. Daarnaast zegt Restemeyer (2012), dat hoe specifiek de informatie is, hoe beter het zal uitpakken. Wel moet er dan genoeg vraag naar zijn.

2.2 Conceptueel Model

Figuur 1: Het Conceptueel model bij dit onderzoek

In figuur 1 is het conceptueel model wat bij dit onderzoek hoort te zien. In de losse box links boven, is te zien dat er onderscheid wordt gemaakt tussen twee verschillende benaderingen om het toenemende risico tegen te gaan. Er wordt gekozen voor de 'resilience' benadering, waarbij uit de door Restemeyer (2013)

onderscheidde kapitalen het sociaal kapitaal wordt gekozen. In dit onderzoek wordt het sociaal kapitaal gezien als de informatievoorziening en de voorbereidheid van de mensen in de stad. Daarin speelt de Veiligheidsregio Groningen, een belangrijke rol. Zij startte de campagne “je hebt meer in huis dan je denkt” waarin mensen geïnformeerd worden over de risico’s in de provincie Groningen. Volgens de campagne (Veiligheidsregio Groningen, 2013a), is het weten wat voor risico’s er zijn in de omgeving, een belangrijk onderdeel van zelfredzaamheid. Kennen studenten deze risico’s ook? En zijn deze studenten dan nu ook beter voorbereid op noodsituaties. Ten slotte wordt gekeken of studenten door de campagne nu ook beter voorbereid zijn.

2.3 Onderzoeksgebied

Groningen is een echte studentenstad. Bij de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool of een andere HBO instelling zaten in 2010 in totaal ongeveer 50.000 studenten. Daarvan woonden in 2010 ongeveer 35.000 studenten in de stad Groningen. Met een totaal aantal inwoners van 197.800 in januari 2014³ betekent dat dus ongeveer 1/5 deel van de inwoners van de stad Groningen student is. (Gemeente Groningen, 2010)

In figuur 2 is te zien dat het onderzoeksgebied de stad Groningen bevat. De meeste studenten in de stad wonen dicht bij het stadscentrum (zie figuur 5). Wijken als Beijum en Leeuwenborg, liggen simpelweg te ver van het centrum vandaan. Daarom zijn de resultaten die behaald zijn wellicht niet van toepassing op deze wijken. Het zijn natuurlijk wel wijken die horen bij de stad Groningen.

Figuur 2: Onderzoeksgebied van dit onderzoek. De meeste studenten wonen binnen dit vierkant, in Beijum en Leeuwenborg wonen niet zoveel studenten. Natuurlijk is dit wel onderdeel van de stad Groningen. Bron: AHN

³ Zie: <http://gemeente.groningen.nl/statistiek/aantal-inwoners-groningen-loopt-op-tot-197.800> Bron: Gemeente Groningen.

Hoofdstuk 3: Methodologie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de keuze voor de onderzoeksmethode en manier van dataverzameling.

Voor het verzamelen van data zijn twee verschillende methoden gebruikt.

3.1 De enquête

De enquête is volgens Hay (2010) een goede manier om over veel mensen informatie te krijgen over hun gedrag, ervaringen, sociale interacties, houdingen, meningen en het op de hoogte zijn van bepaalde evenementen. Met de enquête voor dit onderzoek is op elk van Hay (2010) voorgestelde aspecten ingegaan. Er zijn verschillende voordelen van het gebruik van de enquête ten op zichten van andere methoden. Ten eerste zorgt een enquête ervoor dat er inzicht komt in sociale trends, processen, waarden, houdingen en interpretaties. Ten tweede is het een makkelijke en goedkope manier om een groot gebied, waarbij veel mensen betrokken zijn, te onderzoeken. Ten derde is de enquête een heel erg flexibele methode. Het is goed te gebruiken in combinatie met andere methoden als interviews of focusgroepen (Hay, 2010 p. 192). En al deze voordelen hebben er ook toe geleid, dat ik deze methode gekozen heb voor het onderzoeken van het onderwerp.

Op 23 November 2013, bracht ik de enquête uit met als titel: De zelfredzaamheid van studenten in de stad Groningen tijdens een noodsituatie. De enquête leverde 89 respondenten op (N=89). Er was een digitale versie op het internet, en een papieren versie van de enquête. De online enquête heb ik verspreid via Social Media en via fora van mijn eigen studenten roeivereniging Gyas. De papieren versies heb ik uitgedeeld bij een zogenaamde trainingsdag, waarop voornamelijk eerstejaars studenten onder begeleiding, van mij, gaan trainen op de studenten roeivereniging Gyas.

Door de grote hoeveelheid studenten in Groningen, zijn veel meer respondenten nodig om statistische bewijzen te leveren. De resultaten van deze enquête zorgen dus niet voor bewijzen, maar kunnen wel een indicatie geven, van hoe de resultaten van een groter onderzoek met meer respondenten eruit kan komen te zien.

De resultaten van de enquête, zijn gebruikt voor statistische toetsen. Daar is enkel de Chi-kwadraat toets voor gebruikt. Er waren enkel nominale data verzameld. Dit heb ik gedaan met het programma SPSS Statistics.

3.2 Interviews

Volgens Hay (2010) zijn er 3 verschillende typen van interviews. De gestructureerde, de ongestructureerde en de semigestructureerde vorm van interviews. Een gestructureerd interview heeft een vaste lijst van vragen, een ongestructureerd interview heeft dat niet. Een semigestructureerd interview zit

daar tussen in. Het voordeel van een semigestructureerd interview, is dat de geïnterviewde aspecten kan toelichten, die belangrijk gevonden worden binnen het onderwerp (Hay, 2010).

Verder worden interviews gebruikt voor 4 hoofd redenen:

1. Om het gat in de data op te vullen wat andere methoden niet kunnen produceren.
2. Om het complexe gedrag en de motivatie van mensen te kunnen analyseren.
3. Om het verschil van meningen, opinies en ervaringen tussen mensen te kunnen meten.
4. Een interview geeft aan dat er respect is voor de geïnterviewde. Daarnaast kan de geïnterviewde ook een vorm van reflectie verwachten. Dat is iets wat bij een enquête niet mogelijk is (Hay, 2010, p 102).

Ik heb een interview gehouden met Katja van Ederen op 6 december 2013. Zij is communicatie adviseur bij de Veiligheidsregio Groningen/Brandweer Groningen. Binnen deze rol van communicatie adviseur is zij communicatie manager van de Veiligheidsregio Groningen. Hierbij ging het over de campagne “Je hebt meer in huis dan je denkt” en over de gedachte achter de campagne. De voorlopige resultaten van de enquête heb ik meegenomen in het interview. Na een oriënterend gesprek te hebben gehad met Katja van Ederen heb ik enkele weken later het echte interview afgenomen. Het oriënterend gesprek was ongestructureerd, en ook niet opgenomen. Bij dit gesprek heb ik vooral gekeken wat ik nu eigenlijk moet gaan onderzoeken. Wat werden mijn onderzoeksvragen?

Het echte interview was semigestructureerd. Ik had wel een lijst met de structuur, die ik wilde aanhouden, maar als er nog een onderwerp tussendoor zou komen dan was daar natuurlijk plek voor. Het voordeel van een semigestructureerd interview, is dat de geïnterviewde aspecten kan toelichten, die belangrijk gevonden worden binnen het onderwerp (Hay, 2010). Dit heb ik als zeer nuttig ervaren, omdat de aspecten die er echt toe doen dan naar voren komen. Op die manier werd het begrip Samenredzaamheid ook naar voren gebracht. ,

De eerste van de reden van Hay (2010), is weldegelijk van toepassing geweest op dit onderzoek. Want de achtergrondgedachte van de campagne “je hebt meer in huis dan je denkt” kan niet simpelweg verkregen worden door het uitvoeren van een enquête. Het gesprek en het interview met Katja van Ederen, hebben daar wel veel mee geholpen. Ook het laatste punt van Hay (2010) heeft toepassing op dit interview gehad. Want er werden in het interview ook enkele kritische vragen gesteld. Dat heeft me veel informatie opgeleverd.

Omdat er maar één interview afgenomen is voor dit onderzoek, heb ik de ‘Manifest content analysis’ toegepast op het transcript van het interview om dit interview te analyseren. Sommige aspecten of onderwerpen kwamen vaak naar voren, wat het belang van die onderwerpen naar voren brengt. Hierbij heb ik geen gebruik gemaakt van een computer programma. De belangrijke onderwerpen van het interview konden makkelijk worden geïdentificeerd en geanalyseerd. Deze manier van analyseren heet de ‘Manifest content analysis’ (Hay, 2010).

Verder heb ik nog een klein email-interview gehad met Henk Heeringa van de

Nederlandse Aardolie Maatschappij, over de kans op zwaardere aardbevingen in de stad Groningen. Daarnaast was er Anton Bartelds, van het Waterschap Hunze en Aa's, die me vertelde over overstromingspotentie in de stad Groningen. Ook dat was contact via e-mail. Deze informatie is vooral gebruikt om de risico's die er in Groningen zijn, toe te kunnen lichten.

Tenslotte zullen Katja van Ederen, Henk Heeringa en Anton Bartelds dit verslag ook ontvangen als teken van dank, en dat zij er wellicht ook nog gebruik van kunnen maken. De respondenten van de enquêtes konden aangeven of ze de uitslag van dit onderzoek konden krijgen. Enkel en enkele hebben dat gedaan, en deze zullen dit ook ontvangen.

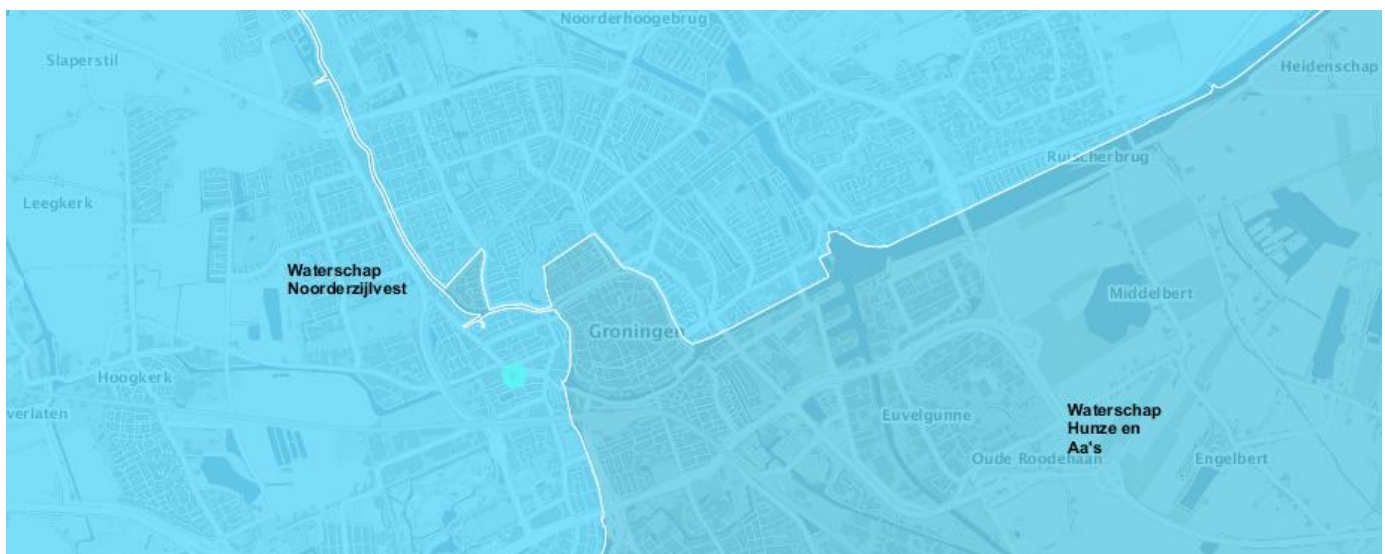
Hoofdstuk 4: Resultaten

In dit volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de resultaten van het interview en de enquêtes. Ten eerste wordt de campagne “je hebt meer in huis dan je denkt” besproken, en ten tweede de uitslagen van de enquête.

4.1 De campagne: “Je hebt meer in huis dan je denkt”.

In Nederland zijn we goed voorbereid op eventuele noodsituaties. Dat wordt niet alleen centraal aangestuurd, maar ook regionaal. Er zijn in totaal 25 veiligheidsregio's in Nederland (Kolen et al., 2012). In deze veiligheidsregio's werken plaatselijke brandweer, politie, waterschappen, gemeentes en medische hulpdiensten samen om goed voorbereid te zijn op noodsituaties en de veiligheid te vergroten (Ministerie van Defensie, 2013).

In de provincie Groningen is de veiligheidsregio, Veiligheidsregio Groningen genoemd. Dit is het samenwerkingsorgaan van de 23 Groningse gemeenten, die door samen te werken, er voor zorgen dat de veiligheid in de regio toeneemt (Veiligheidsregio Groningen, 2013a). De Veiligheidsregio Groningen werkt dus samen met alle 23 gemeenten, maar ook met de Regionale Brandweer Groningen, Politie Noord-Holland, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR), Provincie Groningen, de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân, Openbaar Ministerie en het Ministerie van Defensie (Veiligheidsregio Groningen, 2013a). Voor de stad Groningen is het Wetterskip Fryslân niet van belang. Het gebied van het waterschap bevat namelijk niet de stad Groningen. De twee andere waterschappen: Hunze en Aa's en Noorderzijlvest

Figuur 2: De verdeling van de gebieden van de waterschappen in de stad Groningen. De stad is opgedeeld in het waterschap Hunze en Aa's en waterschap Noorderzijlvest. Bron: Waterschappen.nl

bevatten allebei de gemeente Groningen. Zoals in figuur 2 te zien is, bevat et waterschap Noorderzijlvest het noordelijk deel van de stad. Het waterschap Hunze en Aa's bevat het zuidelijk deel van de stad en de binnenstad. Daarnaast bevat het waterschap Hunze en Aa's het Reitdiep, wat dwars door het waterschap Noorderzijlvest loopt.

De veiligheidsregio Groningen begon voor de tweede keer op 23 September 2013 de campagne "Je hebt meer in huis dan je denkt". De campagne liep tot 23 December 2013, waardoor de campagne dus 3 maanden gevoerd werd. (Veiligheidsregio Groningen, 2013c).

Met de campagne "Je hebt meer in huis dan je denkt" is het de bedoeling, dat mensen worden geïnformeerd om de zelfredzaamheid van de bewoners in de provincie te vergroten. Een ander doel is dat wij als Veiligheidsregio een faciliterende functie hebben (interview van Ederen, 2013).

De doelgroep, waarop deze campagne gericht is, bestaat primair uit twee groepen. De ene doelgroep omvat mensen van boven de 16 jaar, die een zelfstandig huishouden voeren. Maar ook mensen die op bezoek zijn in de provincie, en die daardoor ook worden blootgesteld aan de risico's in de provincie. Daarnaast zijn er de 3 secundaire doelgroepen: Kwetsbare mensen, dus kinderen onder de twaalf jaar (oud), ouderen, mensen met een beperking en anderstaligen; Jongeren, dus van een leeftijd van 16 tot 20 jaar die geen zelfstandig huishouden voeren en tenslotte; Risicovolle bedrijven in de provincie Groningen (van Ederen, 2013). (Deze laatste groep van risicovolle bedrijven zal ik niet behandelen.)

(Mensen worden in de campagne geïnformeerd over verschillende onderwerpen.) Mensen worden geïnformeerd over de 12 risico's in het gebied: (Veiligheidsregio Groningen, 2013b).

- Aardbeving	- Gevaarlijke Stoffen	- Terroristische Aanslag
- Brand	- Koolmonoxide vergiftiging	- Uitval gas, water, electra
- Extreem Weer	- Ordeverstoring, rellen en paniek	- Verkeersongeval
- (Gas) Explosie	- Overstroming	- Ziektegolf/epidemie

Elk van deze rampen zijn eerder voorgekomen in de Provincie Groningen, en daarom opgenomen in de campagne. Sommige van deze rampen kunnen het gevolg zijn van een andere ramp (interview, van Ederen, 2013). Bij een aardbeving zou bijvoorbeeld gas water of electra kunnen uitvallen. Daarnaast wordt er duidelijk gemaakt wat mensen in tijden van deze noodsituaties kunnen doen. Daarbij gaat het om de wijze waarop mensen zichzelf in veiligheid kunnen brengen (zelfredzaamheid), maar ook op de wijze, waarop kwetsbare mensen in de omgeving, zoals kinderen, ouderen en mensen met een beperking, in veiligheid kunnen worden gebracht. Dit laatste wordt samenredzaamheid genoemd. Zelfredzaamheid daarentegen bevat meer dan alleen de mogelijkheid om jezelf te kunnen redden.

Een persoon is zelfredzaam of kan dit worden wanneer hij:

- Op de hoogte is van de belangrijkste risico's;
- Weet wat hij in verschillende situaties kan doen;
- Weet hoe hij zichzelf in veiligheid kan brengen;
- Weet hoe hij kwetsbare mensen in de omgeving kan helpen;

- Eerste hulp kan verlenen aan slachtoffers;
- De hulpdiensten de weg kan wijzen naar mensen in nood.

Met het faciliteren wordt bedoeld dat er door de Veiligheidsregio Groningen een podium wordt geboden, waarbij mensen vragen kunnen stellen voor als mensen zich wel willen ,maar niet kunnen voorbereiden op noodsituaties maar dat wel heel graag zouden willen. Ook wordt er duidelijk gemaakt, op welke manier mensen kunnen worden geïnformeerd over een eventuele noodsituatie. Bijvoorbeeld door een bericht van NL-alert of via de plaatselijke radio of televisie zender RTV-Noord (interview van Ederen, 2013).

Daarnaast wordt er duidelijk gemaakt, wat er gevraagd wordt van de bewoners van de provincie Groningen. Want ondanks alle goede voorbereidingen, is de kans dat er een noodgeval ontstaat, nog steeds aanwezig. En op dat moment kunnen hulpdiensten niet overal direct aanwezig zijn, waardoor de mensen zich op dat moment nog zelf moeten kunnen redden. Daardoor kunnen de hulpdiensten zich bezig houden met de mensen, die zichzelf niet kunnen redden. Volgens van Ederen (interview, 2013) is het eigenlijk het belangrijkste dat mensen over het onderwerp gaan denken en gaan praten, waardoor ze zich bewust worden van de risico's en zichzelf, bewust of onbewust, toch gaan voorbereiden op noodsituaties. Als men zich bewust gaat voorbereiden, dan kan je denken aan het samenstellen van een noodpakket.

Het samenstellen van dit noodpakket hoeft volgens de campagne niet moeilijk of duur te zijn. Je hebt immers meer in huis dan je denkt. Flessen water, houdbaar voedsel, een radio, een zaklamp en batterijen, waxinelichtjes & lucifers, een EHBO-trommel, dekens en vuilniszakken worden voorgesteld. Al deze producten zijn meestal al aanwezig in huis. Het is ook mogelijk om een noodpakket te kopen. Op bijvoorbeeld www.hetnoodpakket.nl, kunnen mensen een compleet noodpakket aanschaffen. Deze website is onderdeel van de landelijke campagne "denk vooruit" over zelfredzaamheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken (Rijksoverheid, 2013). Deze noodpakketten worden door de meeste mensen nogal duur gevonden (interview van Ederen, 2013; Kolen et al., 2012). Voor het minimale pakket met daarin handreinigingsgel, een doosje watervaste lucifers, een zakmes met 10 functies, een warmhouddeken, een opwindbare radio en zaklamp in één, een EHBO-setje en grote waxinelichtjes moet €42,50 betaald worden. Het basis pakket kost €62,50 en het grote pakket kost €82,50. Slechts 0,3% van de mensen in Nederland hebben een dergelijk pakket aangeschaft (Kolen et al., 2012).

Volgens van Ederen (interview, 2013), is het ook heel goed mogelijk dat mensen zich voorbereiden zonder dat ze door hebben dat ze zich voorbereiden.

Boodschappen doen voor een langere tijd, waardoor je dus meer voedsel in huis hebt, is ook al een manier van voorbereiding. Wanneer mensen aan het denken worden gezet over het onderwerp zelfredzaamheid, zullen ze zich beseffen dat ze misschien al zelfredzamer zijn dan ze dachten te zijn. Je hebt immers wederom meer in huis dan je denkt.

De campagne is op heel veel verschillende manieren tot uiting gekomen. Een van deze manieren is de Risicowijzer. De Risicowijzer is vertaald in 3 vormen. De meest

bekende vorm is de huis-aan-huis verspreide Risicowijzer, die op donderdag 26 september 2013 verstuurd werden (Veiligheidsregio Groningen, 2013c). Dit is een samenvatting van de uitgebreidere versie van de Risicowijzer, die op te vragen is bij de Veiligheidsregio Groningen. Ten derde is er de website

www.risicowijzer.groningen.nl waar beide risicowijzers digitaal te vinden zijn.

In de huis-aan-huis verstuurde Risicowijzer staat een samenvatting van de uitgebreidere versie van de uitgebreide Risicowijzer. In de korte versie staat wat je kan doen tijdens een noodsituatie. Er wordt per risico uitgelegd wat je kan en moet doen. Daarnaast staat er ook, wat je in het noodpakket kunt stoppen, wat je kan doen tijdens een evacuatie en hoe je op de hoogte gebracht kan worden, als er een noodsituatie aan de gang is. Verder staat er in deze versie van de risicowijzer ook nog, dat je kunt denken aan de mensen in de omgeving, die hulp kunnen gebruiken, de samenredzaamheid. Als men wilt weten, welke risico's er in hun omgeving aanwezig zijn, dan staat er dat men moet kijken op www.risicokaart.nl. Ook staat er dat er meer informatie verkrijgbaar is op de website en dat daar ook een uitgebreidere versie is op te vragen. Opvallend is dat de risico's zelf hier niet worden besproken. Wat houdt dit risico in? Wat kunnen de gevolgen zijn? En hoe vaak komt het voor?

In de uitgebreide versie van de Risicowijzer is dat wel het geval. Deze versie gaat in op alles wat de huis-aan-huis versie bevat en meer. Ten eerste wordt er per risico uitgelegd wat het risico inhoudt en wat er al aan gedaan wordt om het risico te verkleinen. Deze versie is ook veel uitgebreider als het gaat om "wat kan ik doen" tijdens een noodsituatie. Ook staat er per risico specifiek, hoe mensen op de hoogte gehouden kunnen worden. Verder staat er een uitleg over de risicokaart en hoogtekaart die op internet te vinden zijn, een uitgebreidere versie van de checklist van het noodpakket en evacuatie. Daarnaast is er een deel, waarin wordt uitgelegd, wat je moet doen als je 112 moet bellen of wanneer de sirene gaat. Tenslotte staat er nog uitgelegd, hoe mensen op de hoogte worden gehouden van de noodsituatie. Door bijvoorbeeld NL-alert of radiofrequenties door alle frequenties voor elke plaats in de gemeente te laten zien. Ook hoe mensen zelf informatie kunnen verkrijgen door te bellen. Alle telefoon nummers van gemeenten, hulpverleningsdiensten, overheden en andere organisaties staan er in. Kortom, deze versie is veel uitgebreider dan de huis aan huis verspreide versie. Maar het probleem is dat deze opgevraagd moet worden. En dat wordt bijna niet gedaan volgens van Ederen (interview, 2013).

Tenslotte is er de website, waar heel veel bij elkaar komt. Beide versies van de risicowijzer zijn hier verkrijgbaar. Hier wordt ook de koppeling gemaakt met de Social Media, waarop de Veiligheidsregio Groningen ook actief (in) is.

Ze hebben YouTube filmpjes, waarin bepaalde personen vertellen hoe zij zich voorbereiden op één van de twaalf risico's. Zo vertelt Marina uit de stad Groningen hoe ze zich voorbereidt op brand. Verder kan je de Veiligheidsregio Groningen volgen op Facebook en Twitter, waar niet alleen nieuws over het onderwerp, maar ook de YouTube filmpjes te vinden zijn.

Verder zijn er nog veel meer manieren om in contact te komen met de campagne. Er is ook veel over verschenen op andere media, bijvoorbeeld RTV-Noord en in het Dagblad van het Noorden. Maar ook met posters en banners op het internet. Veel

van deze middelen zijn ook op te vragen in een Engelse versie of een gesproken versie voor slechtzienden. Eigenlijk is elke vorm besproken door Restemeyer (2012), met uitzondering van de interactieve evenementen. Deze zijn niet aanwezig bij de campagne.

Volgens van Ederen (interview, 2013), vormen al deze methoden een platform om informatie op te zoeken, maar ook om vragen aan de Veiligheidsregio Groningen te stellen. Ze zouden graag hebben dat er meer face-to-face gecommuniceerd wordt. Maar daarvoor komen de mensen niet naar hun toe. Toch denkt van Ederen (interview, 2013) dat de face-to-face communicatie het beste werkt. Het is namelijk mogelijk om mensen aan het denken te zetten, waardoor ze zich, bewust of onbewust zullen gaan voorbereiden op een noodsituatie en daarmee zelfredzamer worden. Wanneer ze goed voorbereid zijn op noodsituaties, kunnen ze zelf verantwoordelijk nemen om zich tijdens een noodsituatie aan te passen. Daardoor wordt er, met name in de Risicowijzer, gezegd wat mogelijk is en niet wat moet. Volgens Katja van Ederen (interview, 2013), is het niet de bedoeling, dat ze mensen willen dwingen zich voor te bereiden. Ze gaan al heel ver door de informatie letterlijk in huis te brengen. “We hebben de informatie letterlijk in huis gebracht, wat kun je nog meer doen?”

Voor een meer face-to-face benadering, zijn er meer interactieve evenementen nodig. En volgens van Ederen (interview, 2013), zijn ze daar wel degelijk mee bezig. De lijst van methoden van Restemeyer (2012) wordt daardoor wel aangevuld en compleet gemaakt.

De Veiligheidsregio Groningen biedt een kapstok, een platform. De Veiligheidsregio Groningen biedt informatie aan allerlei instanties, zoals woningbouwverenigen, verenigingen, buurthuizen enzovoort. Van Ederen (interview, 2013) vindt het verspreiden van de informatie, maar ook het communiceren naar mensen toe, ook een verantwoordelijkheid van deze instellingen is. Op deze manier zou je namelijk veel meer mensen aanspreken. Voor de Veiligheidsregio Groningen is dit te veel gevraagd. Om alle instanties in de regio langs te gaan en op de hoogte te houden van ontwikkelingen is onbegonnen werk. Dit zou wellicht de verantwoordelijkheid zijn van de Gemeente, dit omdat zij een beter overzicht heeft over deze instanties. Sterker nog, de verantwoordelijkheid van veiligheid, die de gemeente zou moeten dragen, is een wettelijke verantwoordelijkheid. Ze zullen dit moeten doen, maar volgens van Ederen (interview, 2013) gebeurt dit te weinig. Maar, zegt ze, ook al neemt de gemeente deze verantwoordelijkheid, de manier waarop mensen of instanties er mee om zullen gaan is nog steeds hun eigen verantwoordelijkheid. “Je kunt enkel de ingrediënten toevoegen om de afweging te maken” (van Ederen, interview, 2013).

4.2 Enquête resultaten

Op 23 november 2013, bracht ik mijn enquête uit met als titel: “De zelfredzaamheid van studenten in de stad Groningen tijdens een noodsituatie.” De enquête leverde 89 respondenten op (N=89). Door de grote hoeveelheid studenten in Groningen zijn veel meer respondenten nodig om statistische bewijzen te leveren. De resultaten van deze enquête zijn dus niet bewezen, maar kunnen wel een indicatie geven van hoe de resultaten van een groter onderzoek met meer respondenten er uit zou kunnen zien.

Wanneer de tabel aangeeft dat er minder dan 89 respondenten zijn, dan komt dat doordat niet iedereen de enquête volledig heeft ingevuld. De eerste vraag was om te controleren of de respondent wel onder de doelgroep van de enquête viel. Dat was 7 keer niet het geval.

In de enquête komen de risico's, zelfredzaamheid, de campagne, samenredzaamheid en de combinatie van studenten en de campagne aan bod. Verder was het mogelijk om aan te geven in wat voor mate je het eens was met algemene stellingen over de campagne.

Risico's:

Een onderdeel van zelfredzaamheid, zoals opgenomen in de begrippenlijst, is het op de hoogte zijn van de risico's. Daarbij gaat het niet enkel over de risico's in de woonomgeving. Studenten zijn aanwezig op de universiteit, treinstation, studentenvereniging, kroeg, enzovoort. Als studenten zelfredzaam zijn, dan zullen ze dus op de hoogte moeten zijn van de risico's in de hele stad, de provincie of zelfs het hele land.

In de enquête is wel gevraagd naar de risico's van de woonomgeving. Want niet elk risico slaat op het gebied waar men woont. Als je 10 meter boven N.A.P woont, is een overstroming zeer onwaarschijnlijk, danwel onmogelijk. Uit de enquête kwamen de volgende resultaten naar voren:

Tabel 1: Welk risico denkt de respondent in zijn woonomgeving te lopen?

Noodsituatie	Percentage studenten bekend met het risico in woonomgeving
Aardbeving	63,4%
Overstroming	23,2%
Brand	89,0%
Extreem weer	70,7%

Het is zo dat brand en extreem weer in de stad kunnen voor komen. Het is niet plaats gevoelig. Zoals in tabel 1 te zien is, zeggen nog een aantal studenten geen kans te hebben op brand of last te kunnen hebben van de gevolgen van extreem weer. Dat is opmerkelijk.

Aardbevingen en Overstromingen zijn wel plaats gevoelig. Zoals van Ederen (interview, 2013) al zei, aardbevingen in de stad Groningen zullen waarschijnlijk het vaakst voorkomen in het noord-oosten van de stad. Ze verwees daarbij naar de Mercalli-zones op de risicokaart. De gebieden, die risico lopen op een aardbeving zijn te vinden in deze zones in figuur 3. ⁴

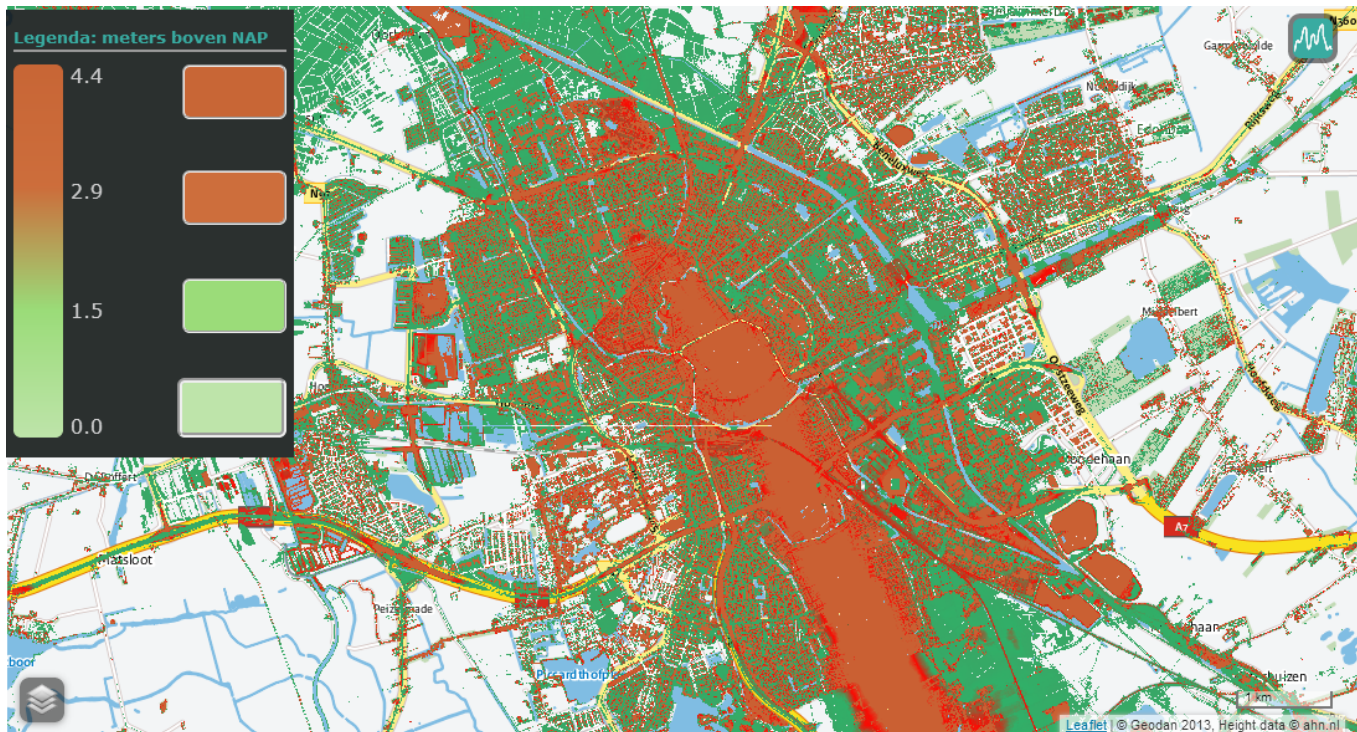

Figuur 3: De mercallizone geeft aan welk gebied kans maakt op een aardbeving. Of deze mercallizones correct zijn is de vraag.

Op de kaart is te zien, dat deze Mercalli-zone de stad Groningen niet bevat. Wel moet er gezegd worden dat deze kaart gebaseerd is op verouderde gegevens. Eerder werd uitgegaan van een maximale magnitude van 3,9 op de schaal van Richter. De prognose nu is dat aardbevingen met de magnitude tussen de 4 en 5 op de schaal van Richter zullen kunnen plaatsvinden. Minister Kamp (Economische Zaken) heeft daardoor een elftal onderzoeken opgezet. Daaruit zal blijken wat de magnitude van de aardbevingen zal worden en of de stad Groningen er erg veel last van zal krijgen (Heringa, e-mailcontact, 2013). Ook zouden de aardbevingen in dit gebied grillig verlopen (KNMI, 2013), waardoor er eigenlijk geen Mercalli zone aan te wijzen is. De kans dat ondergrondse of bovengrondse leidingen beschadigd raken door de aardbevingen is dus ook niet bekend. Van Ederen (2013, interview) zegt ook dat de gevaren en gevolgen van de aardbevingen helemaal nog niet duidelijk zijn aangegeven op de kaart.

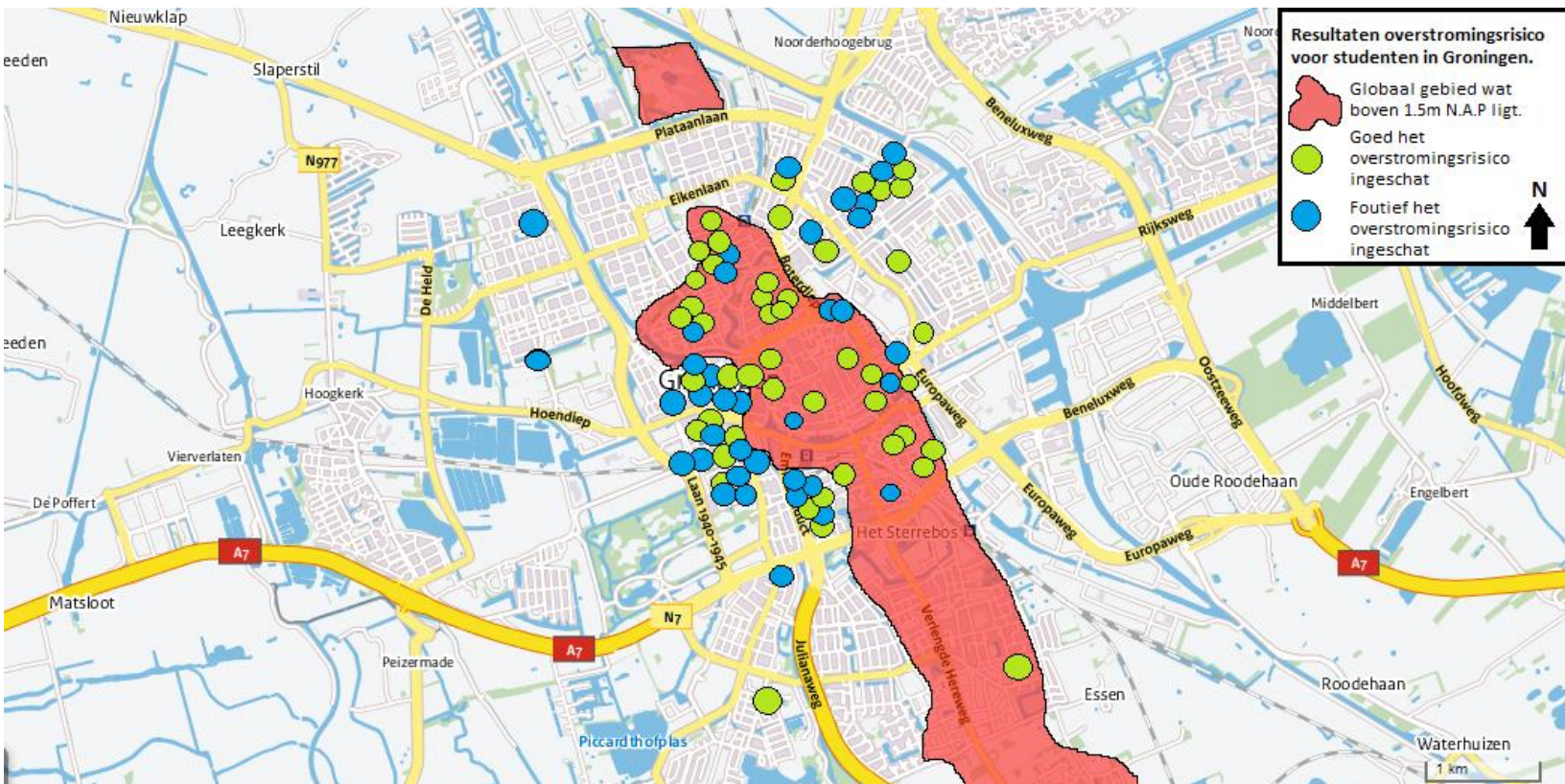
⁴ Te vinden in de legenda uitleg van de risicokaart. Te vinden op: http://nederland.risicokaart.nl/risicokaart/legenda/uitleg_pub/nl/aardbeving.html

Daarnaast is er het risico van de overstromingen in de stad. Een groot deel van de stad Groningen ligt boven N.A.P, dus de kans dat de stad onder water komt te staan is redelijk klein. Toch zou het volgens Anton Bartelds (e-mailcontact, 2013) nog steeds voor kunnen komen dat een groot deel van de stad onder water komt te staan. Wanneer er niet gespuid kan worden in Delfzijl, kan de waterstand in de stad oplopen tot 1,5 meter boven N.A.P. De groen gekleurde gebieden in figuur 4, die onder 1,5 meter boven N.A.P liggen hebben dus een potentieel overstromingsrisico.

Figuur 4: De hoogtekaart van de stad Groningen. Het grote rode gebied is het uiteinde van de Hondsrug en ligt dus boven 1,5m N.A.P.. De omliggende gebieden, zijn groen van kleur en hebben dus een overstromingsrisico.

Op de hoogtekkaart van het gebied is goed te zien waar de hogere Hondsrug te vinden is. De stad Groningen ligt op het uiteinde van deze zandrug. De meeste gebieden van de stad daarom heen (de groene gebieden), liggen onder 1,5m N.A.P. Daar is dus kans op een overstroming. Op basis daarvan is de volgende kaart (figuur 5) gemaakt.

Figuur 5: Waar wonen de respondenten en schatten ze goed in of ze te maken hebben met een overstromingsrisico. Wanneer er een blauw rondje is, betekent dat, dat dat risico foutief is ingeschat.

Het twee globale gebieden die hoger liggen dan 1,5m boven N.A.P zijn aangegeven op de kaart. Het kleine noordelijke gebied is de begraafplaats, daar woont dus niemand. Buiten deze gebieden is dus een kans op een overstroming. Met behulp van de postcode en het antwoord wat men gaf op de vraag of er een kans is op een overstroming, is deze kaart gemaakt. De blauwe cirkels geven aan dat een persoon een foutief antwoord op de vraag gaf. De groene cirkels geven aan dat een persoon een goede inschatting maakte op het overstromingsrisico van zijn of haar woonomgeving. 43,4% van de studenten gaf een foutief antwoord. Opvallend is dat van de mensen die op de Hondsrug wonen, meer mensen een goed antwoord gaf. In het gebied had maar 24,2% de vraag foutief beantwoord. Dat zou kunnen komen doordat ze zich er van bewust zijn dat ze op de Hondsrug wonen, en dus hoger.

Het blijkt dus, dat (nog wel)een groot deel van de studenten in de stad, niet eens weet of ze risico lopen.

Wel moet worden gezegd dat er is gebruikt van postcodes en dat veel respondenten op het randje van het gebied woont. Dat wil zeggen dat er een verschil is tussen het begin en het eind van de straat waarin de respondent woont. De ene kant van de straat zal wel in het gebied liggen, en de andere kant van de straat weer niet. Dat maakt deze kaart niet precies en perfect.

Daarnaast geeft een groot gedeelte van de studenten aan dat ze graag meer informatie over de risico's willen hebben, voordat ze zich gaan voorbereiden.

Tabel 1: Zullen studenten meer informatie willen hebben over de risico's die ze lopen, voordat ze zich bewust zullen voorbereiden?

		Meer Informatie?			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee eens	7	7,9	10,3	10,3
	mee eens	27	30,3	39,7	50,0
	Neutraal	12	13,5	17,6	67,6
	oneens	18	20,2	26,5	94,1
	Helemaal niet mee eens	4	4,5	5,9	100,0
	Total	68	76,4	100,0	
Missing	System	21	23,6		
Total		89	100,0		

In tabel 2 is te zien dat een totaal van 50% van de respondenten het daar mee eens is. Het probleem is, dat de meest bekeken huis-aan-huis versie van de Risicowijzer deze informatie niet biedt. Daarvoor zou meer informatie opgevraagd moeten worden op de website of bij de Veiligheidsregio Groningen. Katja van Ederen, (interview, 2013) zegt dat dat te weinig gebeurt. Niet alleen onder studenten gebeurt dat niet, maar ook niet bij andere leeftijdsgroepen.

Zelfredzaamheid

Bij de vraag: “Denk je dat je jezelf in een noodsituatie zelfstandig kan redden?” zei een zeer groot deel dat ze zichzelf wel kunnen redden. Dat is te zien in tabel 3.

Tabel 3: Achten de studenten zich zelfredzaam. Het percentage wat zichzelf zelfredzaam vindt, is hoog.

Zelfredzaamheid: Acht je jezelf zelfredzaam?				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	60	67,4	73,2
	Nee	22	24,7	100,0
	Total	82	92,1	
Missing	System	7	7,9	
Total		89	100,0	

Dat is opvallend. Dat betekent namelijk dat studenten nagedacht hebben over risico's en of ze zich daarin kunnen redden. En volgens van Ederen (interview, 2013) is het nadenken over het onderwerp al een hele stap om jezelf zelfredzaam te achten. Je hebt dan de eigen verantwoordelijkheid om er wat aan te doen door bewust stappen te nemen. En wellicht zou het nadenken over het onderwerp er ook wel voor zorgen dat mensen zich ook onbewust beter zullen voorbereiden.

Wat zou kunnen, is dat beginnende studenten nog niet helemaal stilstaan bij het feit, dat ze op eigen benen staan. En dat ze dus zelf over dit soort dingen na moeten denken, in plaats van hun(dat) ouders of verzorgers (daar voor uitkeken).

De leeftijden van de respondenten zijn ingedeeld in twee groepen. Studenten van 19 jaar en jonger en studenten van 20 jaar en ouder. Een secundaire doelgroep van de de campagne is immers jongeren van tussen de 16 en de 20. Door een Chi-kwadraat toets toe te passen, zijn de volgende resultaten naar voren gekomen. De nulhypothese van de Chi-kwadraat toets luidt: Er is geen verband tussen de leeftijdsgroep en de zelfredzaamheid van studenten in Groningen.

Tabel 4: Zijn jongere studenten minder zelfredzaam dan oudere studenten? Dat blijkt wel uit deze toets.

Leeftijdsgroep * Zelfredzaamheid Crosstabulation

		zelfredzaam		Total
		Ja	Nee	
19 en lager	Count	21	15	36
	% of Total	25,6%	18,3%	43,9%
20 en hoger	Count	39	7	46
	% of Total	47,6%	8,5%	56,1%
Total	Count	60	22	82
	% of Total	73,2%	26,8%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	7,197 ^a	1	,007		
Continuity Correction ^b	5,912	1	,015		
Likelihood Ratio	7,238	1	,007		
Fisher's Exact Test				,011	,007
Linear-by-Linear Association	7,109	1	,008		
N of Valid Cases	82				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,66.

b. Computed only for a 2x2 table

Bij het significantie niveau van de Chi-kwadraat (Chi-square), is in tabel 4 te zien dat de waarde 0,007, wat onder het betrouwbaarheidsinterval van 0,05 ligt.

Daardoor wordt de nulhypothese verworpen en kan dus worden gezegd dat het inderdaad zo is dat oudere studenten van boven de 20 jaar zichzelf zelfredzamer achten dan beginnende studenten van onder de 20 jaar. Dit zou verklaard kunnen worden, doordat beginnende studenten zich nog niet hebben bezig gehouden met zelfredzaamheid. Volgens Katja van Ederen (interview, 2013) zouden mensen zich er van bewust worden als ze zich bedreigd voelen omdat ze van anderen gehoord hebben wat er is misgegaan. Of omdat ze geen ervaring hebben met rampen, waardoor ze zich niet voorbereiden.

Dat bevestigen Sutton and Tierney (2006) ook, door te zeggen dat mensen zich eerder zullen richten op een ramp uit het verleden, dan een mogelijke toekomstige ramp.

Oudere studenten zijn al wat langer uit het ouderlijk huis en zullen wellicht al wel eens een noodsituatie hebben meegemaakt. Of er van hebben gehoord van andere

mensen. Door dat gesprek met de mensen die het wellicht wel meegemaakt hebben, zijn oudere studenten er wellicht over na gaan denken waardoor ze zich zelfredzamer achten.

Zijn daardoor oudere studenten ook meer geïnteresseerd in het onderwerp? In de enquête werd gevraagd of de respondent zich niet zou voorbereiden, omdat de respondent er niet in geïnteresseerd is en dat het teveel moeite kost. Hij kon hierin aangeven of hij het er daar mee eens was of niet. Met wederom een Chi-kwadraat test werd bekeken of de er daadwerkelijk een verband was tussen de leeftijd en de interesse in het onderwerp. De nulhypothese luidt: Er is geen verband tussen leeftijd en interesse in het onderwerp.

Tabel 5: Zijn oudere studenten meer geïnteresseerd in het onderwerp dan jongere studenten?

Leeftijdgroep * Interesse Crosstabulation

		Interesse		Total	
		Eens	Oneens		
Leeftijdgroep	19 en lager	Count	8	18	26
		% of Total	14,8%	33,3%	48,1%
	20 en hoger	Count	8	20	28
		% of Total	14,8%	37,0%	51,9%
Total		Count	16	38	54
		% of Total	29,6%	70,4%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,031 ^a	1	,860		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,031	1	,860		
Fisher's Exact Test				1,000	,548
Linear-by-Linear Association	,031	1	,861		
N of Valid Cases	54				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,70.

b. Computed only for a 2x2 table

Omdat de voorwaarden van de Chi-kwadraat toets geschonden zouden worden, zijn de categorieën “sterk mee eens”, en “mee eens” samengevoegd. Het zelfde geldt voor de “oneens” en “sterk mee oneens” categorie. Meer dan 20% van de verwachte waarden zouden dan lager zijn dan 5.

Maar nu de categorieën zijn samengevoegd, is in tabel 5 te zien dat de nulhypothese moet worden aangenomen. Door het significantie niveau van 0,860 is heel duidelijk dat er geen verband is tussen de leeftijd en de interesse in het onderwerp. Dat zou kunnen komen, doordat de vraag in de enquête niet goed gesteld is. De toevoeging “en het teveel moeite kost”, zou mensen wellicht hebben afgeschrikt het goede antwoord te geven. Als het teveel moeite kost, betekent het niet dat de student er niet in geïnteresseerd is. Ik verwacht dat door deze toevoeging meer mensen “oneens” hebben geantwoord. Maar uitgaande van deze resultaten blijkt dat oudere studenten net zo geïnteresseerd zijn in het onderwerp als beginnende studenten. Wel kan gezegd worden dat 70% van de respondenten wel geïnteresseerd is in het onderwerp.

Risicowijzer

Als de student over het algemeen geïnteresseerd is in het onderwerp, zijn er dan ook veel mensen die de risicowijzer, welke huis aan huis verstuurd is, hebben gelezen? Met de Chi-kwadraat toets werd gekeken of de nulhypothese aangenomen kon worden. De nulhypothese luidt: Er is geen verband tussen de leeftijd en of de respondent de Risicowijzer ontvangen en gelezen heeft.

Tabel 6: Hebben oudere studenten de Risicowijzer vaker gelezen dan de jongere studenten?

Leeftijdgroep * gelezenBI Crosstabulation					
		Gelezen		Total	
		Ja	Nee		
Leeftijdgroep	19 en lager	Count	6	29	35
		% of Total	7,8%	37,7%	45,5%
	20 en hoger	Count	8	34	42
		% of Total	10,4%	44,2%	54,5%
Total		Count	14	63	77
		% of Total	18,2%	81,8%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,047 ^a	1	,829	1,000	,534
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,047	1	,829		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,046	1	,830		
N of Valid Cases	77				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,36.

b. Computed only for a 2x2 table

Met een significantie niveau van 0,829 is, zoals te zien in tabel 6, aan te tonen dat er dus geen verband is tussen de leeftijdsgroep en het feit dat de Risicowijzer ontvangen en gelezen is. Dat is dus net zo als het verband tussen de leeftijd en de interesse in het onderwerp. Daardoor kan ook verwacht worden dat er geen verband zal zijn tussen de interesse in het onderwerp en of de Risicowijzer ontvangen en gelezen is. Het doen van deze test is helaas niet mogelijk, omdat het niet voldoet aan de eisen van een Chi-kwadraat toets. 25% van de cellen hebben namelijk een lagere verwachte waarde dan 5. Wanneer hier niets van aangetrokken wordt, is er inderdaad geen verband tussen de twee aspecten. Zeker is dat natuurlijk niet.

Verder kan in de kruistabel gezien worden dat het percentage wat de Risicowijzer ontvangen en gelezen heeft erg laag is. Naar mijn mening is 18,2% heel erg laag (inzien erg laag is)voor een folder die huis-aan-huis verspreid is.

Tabel 7: Hebben studenten de Risicowijzer wel ontvangen?

		Risicowijzer ontvangen			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	31	34,8	40,3	40,3
	Nee	46	51,7	59,7	100,0
	Total	77	86,5	100,0	
Missing	System	12	13,5		
Total		89	100,0		

In tabel 7 is te zien dat 59,7% van de studenten de risicowijzer niet eens ontvangen heeft. Dat is opvallend hoog voor een huis-aan-huis verspreide folder. Het zou kunnen komen, dat studenten vaak in huizen wonen met een aantal huisgenoten, terwijl er maar één brievenbus is, waar maar één Risicowijzer doorheen komt. Kortom, één van de woonachtigen in het huis heeft hem wel ontvangen en besloten om hem te lezen of weg te gooien. Zijn andere huisgenoten hebben de Risicowijzer daardoor niet ontvangen en dus ook niet de mogelijkheid gehad om het überhaupt te lezen.

Dit zou betekenen dat een Risicowijzer geen goede manier is om studenten te informeren over het bestaan van de campagne. Volgens van Ederen (interview, 2013) wordt er ook geen afweging gemaakt. De de huis aan huis verspreide Risicowijzer is er niet voor gemaakt om studenten voor te informeren.

Er zijn namelijk verschillende methoden gebruikt. Veel daarvan hebben studenten niet geïnformeerd. Hieronder, in tabel 8, is een overzicht van het percentage van de studenten dat door de volgende informatiemethoden op de hoogte is gebracht van

de campagne.

Tabel 8: Een overzicht van de hoeveelheid studenten die op de hoogte is gebracht van het bestaan van de campagne. Welke methode doet het het best onder studenten?

Methode	Percentage
De huis-aan-huis Risicowijzer	18,2%
Huis aan huis bladen	0%
Dagblad van het Noorden	2,6%
RTV-Noord	1,3%
Website	1,3%
Social Media	9,1%
Posters	1,3%
Banners	0%
Tentoonstellingen	0%

Het grootste aandeel is dan wel voor de huis-aan-huis verspreide Risicowijzer. Maar dat percentage is nog dusdanig laag om te zeggen dat de huis-aan-huis verspreide Risicowijzer de meest effectieve manier was. De sociale media hebben ook een relatief hoog percentage. Volgens van Ederen (interview, 2013) is er niet gekozen voor de social media om enkel jongeren of studenten in te lichten. Sterker nog, de groep mensen tussen de 35 en de 45 jarigen zijn de meest actieve mensen op hun sociale media. De berichten op de sociale media zijn geschreven op een B1 niveau, wat inhoudt, dat iedereen het moet kunnen begrijpen. Wel is het zo dat jongeren vaker het filmpje van Marina (de student woonachtig in de stad Groningen die wel eens brand heeft meegemaakt) zien dan het filmpje van Freddi (de oudere man die zich sterk inzet voor zelfredzaamheid), welke weer ouderen vaker te zien krijgen. Dat kan je zo instellen op de sociale media.

Volgens van Ederen (interview, 2013) is het wel zo dat er een taboe is op zelfredzaamheid onder studenten. Studenten zullen waarschijnlijk niet zo snel de facebook pagina van de Veiligheidsregio “liken”, omdat het volgens haar niet stoer is. Door dat taboe, zullen studenten er niet zo snel over gaan praten, waardoor het onderwerp zich onder studenten ook niet snel zal verspreiden.

Wellicht door dat taboe, geeft een groot deel van de studenten de campagne helemaal niet te kennen. Uit tabel 9 blijkt dat 28,6% wel van de campagne gehoord te hebben. Het grootste deel heeft dus nog nooit van de campagne gehoord.

Tabel 9: Het percentage studenten dat de campagne kent.

		Ken je de campagne?			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Wel	22	24,7	28,6	28,6
	Niet	55	61,8	71,4	100,0
	Total	77	86,5	100,0	
Missing	System	12	13,5		
Total		89	100,0		

Dat is wel opvallend. Zoals van Ederen (interview, 2013) sterk naar voren brengt, is het belangrijk dat er nagedacht moet worden over het onderwerp. En niet alleen nagedacht, maar ook met andere mensen over worden gesproken. Wanneer 71,4% niet op de hoogte is gebracht van de campagne, dan kan die groep het gesprek over het onderwerp al niet beginnen. Door het taboe, wat er volgens Katja (interview, 2013) op het onderwerp ligt, zal de kans dat er over het onderwerp wordt gesproken nog kleiner zijn. Dat geeft de complexiteit van de risicocommunicatie aan.

Uiteindelijk heeft nog een klein deel (10 %) van de studenten doordat ze op de hoogte werden gebracht van de campagne, zich nog wel voorbereid. Dit is te zien in tabel 10.

Tabel 10: Zijn studenten zich beter gaan voorbereiden doordat ze zijn gaan nadenken over het onderwerp zelfredzaamheid?

		Voorbereiding			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	9	10,1	11,7	11,7
	Nee	22	24,7	28,6	40,3
	Nee, want ik ben niet op de hoogte van de campagne	46	51,7	59,7	100,0
	Total	77	86,5	100,0	
Missing	System	12	13,5		
Total		89	100,0		

11,7% van de studenten geeft aan ze zich beter zijn gaan voorbereiden door de campagne. 9 respondenten geven aan zich aangepast te hebben. Wellicht dat die het gesprek kunnen starten, waardoor meer studenten erover na gaan denken. Uiteindelijk komt het er op neer dat een hele grote groep zich niet voorbereid op

een noodsituatie, 88,3% heeft dat niet gedaan.

Samenredzaamheid

Nu het thema samenredzaamheid. Volgens de begripsomschrijving van zelfredzaamheid, moet je ook samenredzaam zijn. In de enquête kwam aan bod in hoeverre studenten samenredzaam zijn.

Tabel 11: Hoeveel studenten zijn er zelfredzaam, en hoeveel zijn er samenredzaam?

zelfredzaamheid * samenredzaamheid Crosstabulation					
		samenredzaamheidBI		Total	
		Ja	Nee		
zelfrd	Ja	Count	23	24	47
		% of Total	33,8%	35,3%	69,1%
	Nee	Count	7	14	21
		% of Total	10,3%	20,6%	30,9%
Total		Count	30	38	68
		% of Total	44,1%	55,9%	100,0%

Uit tabel 11 blijkt dat 44,1% van de studenten aangeeft samenredzaam te zijn. Dat is een groot percentage. Is er dan ook een verband tussen zelfredzaamheid en samenredzaamheid? Een zelfredzaam persoon is volgens de Veiligheidsregio Groningen (2013a) ook samenredzaam. Met behulp van de Chi-kwadraat toets werd de volgende nulhypothese getest: Er is geen verband tussen zelfredzaamheid en samenredzaamheid.

Tabel 12: Zijn de studenten die aangeven zelfredzaam te zijn, ook samenredzaam?

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,433 ^a	1	,231		
Continuity Correction ^b	,870	1	,351		
Likelihood Ratio	1,457	1	,227		
Fisher's Exact Test				,295	,176
Linear-by-Linear Association	1,412	1	,235		
N of Valid Cases	68				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,26.

b. Computed only for a 2x2 table

Volgens het significantie niveau in tabel 12 van 0,231 blijkt dus dat de nulhypothese moet worden aangenomen. Er is dus geen verband tussen zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Dat zal komen doordat studenten niet zullen weten dat een onderdeel van zelfredzaamheid, samenredzaamheid is. En in principe is het ook wel heel anders, zelfredzaamheid zou je kunnen beschrijven hoe je jezelf kunt redden, niet hoe je ook nog andere mensen zou kunnen redden.

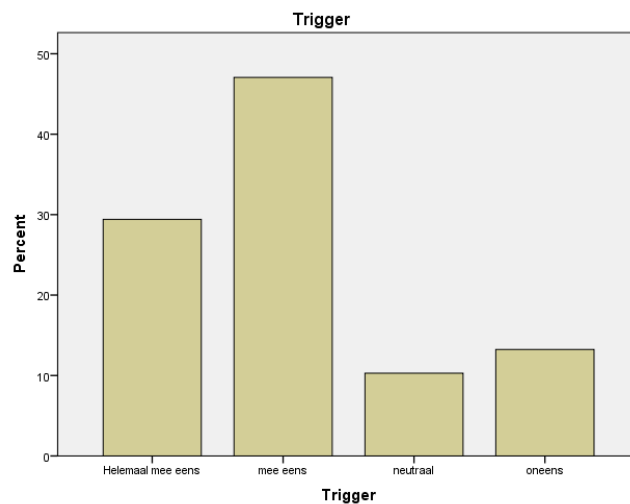
Studenten en de campagne

Volgens Katja van Ederen (interview, 2013) was in hun statistieken te zien dat, wanneer er een (lichte) aardbeving of zware storm aan de gang was, het aantal "hits" op de website sterk steeg. Niet alleen de website, maar ook de social media kregen meer "likes" en volgers. Dit komt volgens haar doordat mensen pas gaan zoeken naar informatie op het moment dat ze het nodig hebben. Daarom is het ook belangrijk dat het platform er in ieder geval is. In de enquête kwam deze vraag ook naar voren.

Tabel 13: Zou je pas naar informatie gaan zoeken als de noodsituatie aan de gang is?

		Wat is de Trigger?			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee eens	20	22,5	29,4	29,4
	mee eens	32	36,0	47,1	76,5
	neutraal	7	7,9	10,3	86,8
	oneens	9	10,1	13,2	100,0
	Total	68	76,4	100,0	
Missing	System	21	23,6		
Total		89	100,0		

Uit tabel 13 en grafiek 1, blijkt dat inderdaad een groot gedeelte van de studenten naar informatie zal gaan zoeken als er daadwerkelijk wat aan de gang is. 76,5 % zegt dat zeker te doen, waarvan bijna 30% er heel erg

Grafiek 1: Hoeveel mensen zullen er pas naar de informatie gaan zoeken als de noodsituatie aan de gang is. Het blijkt zo te zijn dat het overgrote deel dat doet.

zeker van te zijn. Daarom is het wel te belangrijk om te weten waar de informatie te vinden is. En dat terwijl 71,4% niet op de hoogte is van de campagne. Katja van Ederen (interview, 2013) zegt dat ze daarin hebben gefaciliteerd door de site heel makkelijk vindbaar te maken. Een paar simpele zoekwoorden en je bent al snel op de website van de Veiligheidsregio Groningen. Daar is dus zeker goed over nagedacht.

Verder staan studenten bekend om het feit dat ze meestal krap bij kas zitten. In de enquête werd gevraagd of dat een rol speelde bij het voorbereiden op een noodsituatie.

Tabel 14: Speelt geld een rol als het gaat om voorbereiding op noodsituaties?

		kosten			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee eens	3	3,4	4,4	4,4
	Eens	10	11,2	14,7	19,1
	neutraal	13	14,6	19,1	38,2
	Oneens	32	36,0	47,1	85,3
	Helemaal mee oneens	10	11,2	14,7	100,0
Total		68	76,4	100,0	
Missing	System	21	23,6		
Total		89	100,0		

In tabel 14 is te zien dat 61,8% van de respondenten zegt zich niet voor te bereiden omdat het te duur is. 19,1% vindt het wel te duur. In de naam van de campagne “Je hebt meer in huis dan je denkt” zit verwerkt dat een goede voorbereiding niet duur hoeft te zijn. Je kunt immers de spullen gebruiken die je waarschijnlijk al in huis hebt. Extra kosten hoeven daarvoor niet gemaakt te worden.

De vraag of studenten mee zouden doen met interactieve evenementen, die niet alleen leuk zijn, maar ook nog leerzaam, werd negatief beantwoord. “Edutainment” slaat dus niet heel erg (goed) aan bij studenten.

Tabel 15: Zouden studenten wel naar leuke evenementen, met als thema zelfredzaamheid?

		Leuke evenementen?			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	Eens	10	11,2	14,7	14,7
	Neutraal	19	21,3	27,9	42,6
Valid	Oneens	27	30,3	39,7	82,4
	Helemaal mee oneens	12	13,5	17,6	100,0
	Total	68	76,4	100,0	
Missing	System	21	23,6		
Total		89	100,0		

In tabel 15 is te zien dat 57,3% van de studenten niet naar een dergelijk evenement toe zou gaan. 14,7% zegt het misschien wel te overwegen, maar niemand is er echt overtuigd van dat hij naar een dergelijk evenement toe zou gaan. De Veiligheidsregio Groningen faciliteert dit ook niet.

Hoofdstuk 5: Conclusie

In dit hoofdstuk worden de hoofdzaken nog kort samengevat. De bevindingen worden in de context van het theoretisch kader gezien. Hierin staan ook aanbevelingen. In het tweede deel van de conclusie is de discussie te vinden. Hierin staan aspecten die wellicht nog verder kunnen worden onderzocht.

5.1 Conclusie

Volgens van Ederen (interview, 2013) zijn alle risico's die in de risicowijzer besproken worden van toepassing op de provincie. En ook op de stad Groningen. Volgens Zevenbergen et al. (2008), hebben vooral steden een groot risico als het op rampen aan gaat. En ook ieder individu kan er mee te maken krijgen. De twaalf risico's zijn:

Aardbevingen, Gevaarlijke Stoffen, Terroristische Aanslag, Brand, Koolmonoxide vergiftiging, Uitval gas, water, elektra, Extreem Weer, Ordeverstoring, rellen en paniek, Verkeersongeval, (Gas) Explosie, Overstroming en Ziektegolf/epidemie. Deze rampen kunnen ook ten gevolge van elkaar gebeuren (van Ederen, interview, 2013; Kruse & Hölscher (2010).

De kans dat een ramp aanwezig is op bepaalde plekken is wel verschillend. In de binnenstad van Groningen is de kans dat er een overstroming voorkomt minder groot dan de gebieden daar om heen. Het ligt immers hoger.

Ook moet er rekening gehouden worden met rampen waar mensen zich meer bewust van zijn. Een verkeersongeval bijvoorbeeld, staat als één van de twaalf risico's beschreven. Maar volgens Kolen et al. (2012) zijn mensen op dit soort rampen beter voorbereid, simpelweg omdat het vaker voor komt.

Rampen zijn onvoorspelbaar (Bankhoff et al, 2004) en kunnen altijd toeslaan, ook al bereid je nog zo goed mogelijk voor. Dat geldt voor mensen, maar ook voor steden. Wanneer er een dijk versterkt wordt, dan betekent dat nog niet dat er 100% zekerheid is, dat er geen overstroming voorkomt. De dijkversterking maakt de kans dat de ramp voorkomt kleiner. Woltjer et al. (2007) zijn dit geen adequate oplossingen meer om veiligheid te garanderen. Door middel van het concept van resilience, kan via het sociaal kapitaal, een oplossing geboden worden (Restemeyer, 2013). Dat door mensen beter voor te bereiden op rampen.

De centrale vraag in dit onderzoek was of de student in Groningen voorbereid is op een noodsituatie. Daar valt niet zomaar een antwoord op te geven. Enkele aspecten uit dit onderzoek zeggen van wel, andere aspecten weer niet. De beste manier om studenten voor te bereiden is een te complexe vraag om te beantwoorden. Sherrieb et al. (2010) zeggen dan ook dat voor elk individu anders ligt. Wel heeft de Veiligheidsregio Groningen, met de campagne "Je hebt meer in huis dan je denkt" bijna alle mogelijke methoden, zoals Restemeyer (2012) beschreven heeft, gebruikt:

1. Media: RTV-Noord, Website, Banners, Dagblad van het Noorden, Social Media
2. Publieke evenementen: Vrij toegankelijke vergaderingen, evenementen
3. Informatiemateriaal: Risicowijzer (huis aan huis, uitgebreidere versie)

4. Interactieve evenementen: Niet aanwezig, maar dat kan misschien nog komen

Het feit dat ze niet doen aan leuke interactieve evenementen blijkt geen probleem voor studenten. Ze zouden er toch niet naartoe gaan, zo blijkt uit de enquête. Wel gaan ze proberen meer contact met mensen te krijgen door meer face to face contact met mensen te krijgen. Andere methoden blijken overigens ook niet zo goed op studenten aan te slaan. Enkelen weten van het bestaan van de campagne door de media. De Social Media sloeg in deze categorie het beste aan, maar dat is eigenlijk nog relatief. De meeste studenten waren op de hoogte van de campagne door de huis-aan-huis verspreide versie van de Risicowijzer. Al heeft lang niet iedereen deze Risicowijzer ontvangen of gelezen, het is dus wel de meest effectieve methode om studenten in te lichten.

Social Media doen het ook relatief goed. Van studenten wordt verwacht dat ze actief zijn op Sociale Media, zoals Twitter, Facebook en YouTube. Ook al is er voor Social Media niet gekozen om enkel studenten of jongeren te informeren, het zorgt er wel voor dat enkele studenten op de hoogte zijn van de campagne. Kolen et al. (2012) zeiden al dat informatie via internet en social media een goede manier is om informatie over rampen te verspreiden.

Uit het onderzoek van Restemeyer (2012) blijkt dat vrij toegankelijke vergaderingen en het gebruik van internet erg effectief zijn. De vrij toegankelijke vergaderingen, dus de publieke evenementen doen het onder studenten helemaal niet goed. Internet daarentegen is redelijk effectief onder studenten.

Ook zegt Restemeyer (2012), dat de lokale media, mits het goed is afgesteld ook een belangrijke rol kan spelen. Van Ederen (interview, 2013) zegt dat dit in de campagne wel aan bod is gekomen. Maar de student kent de campagne, met uitzondering van een enkeling, niet vanuit de locale campagne.

Terpstra (2010) stelt dat informatie over risicoconsequenties, evacuatie routes en in het geval van overstromingen, de verwachte hoogte van de water stand en veilige hoge plekken het meest nuttige informatie is. Waar in de uitgebreide versie van de risicowijzer wel gesproken wordt over risicoconsequenties, wordt over de andere aspecten niet gesproken. Wellicht dat dit nog kansen biedt voor de Veiligheidsregio Groningen.

Wel moet gezegd worden dat er geen “beste” manier is om mensen in te lichten. Iedere persoon of sociale klasse is anders en dat betekent dat het heel complex is om een “beste” methode te hebben. De Veiligheidsregio Groningen heeft met bijna alle methoden geprobeerd mensen te informeren over het onderwerp. Daarnaast heeft het een platvorm geboden voor vragen en meer informatie. De informatie die de Veiligheidsregio Groningen wellicht niet geeft, zouden mensen ook kunnen opvragen.

Meer face to face contact met studenten volgens Van Ederen (interview, 2013) effectief zijn. Het is niet de bedoeling dat je de studenten dan alles gaat uitleggen over risico's of wat ze zouden moeten doen tijdens een noodsituatie. Uiteindelijk is het de bedoeling dat ze over het onderwerp gaan nadenken, en daarna over het onderwerp gaan praten. Studenten moeten er zelf over gaan nadenken, of ze er wat mee doen is hun eigen verantwoordelijkheid. Ook Kolen et al. (2012) zegt dat

Opvallend is, dat veel studenten zich wel zelfredzaam achten. Het feit dat ze dat van zichzelf zeggen, betekent dat ze al wel over het onderwerp hebben nagedacht. Dat is positief. Opvallend is dat blijkt dat beginnende studenten, met de leeftijd onder de 20 jaar zich minder zelfredzaam vinden dan oudere studenten, boven de 20 jaar. Dat zou kunnen komen, doordat de oudere studenten een noodsituatie hebben mee gemaakt, of hebben gehoord van andere mensen dat ze in een noodsituatie gezeten hebben. Dat zorgt ervoor dat mensen over het onderwerp gaan nadenken, waardoor ze zich dus zelfredzaam achten. Jongere, beginnende studenten wonen nog niet zo lang op zichzelf, en zijn, op het gebied van zelfredzaamheid, wellicht nog te afhankelijk van hun ouders, die nu niet meer bij hen in huis wonen. Terpstra (2010) bevestigt dit door te vermelden dat mensen zich pas voorbereiden als ze de relevantie er van in zien. Oudere studenten zien de relevantie van een goede voorbereiding dus goed in. Ook zijn beginnende studenten minder onderdeel van sociale netwerken. Ze komen er nog maar net wonen, en hebben deze nog niet opgebouwd. Dit kan volgens Kolen et al. (2012) een reden zijn waarom mensen zich minder goed voorbereiden. Ze krijgen simpelweg de informatie niet mee. De samenleving zou deze beginnende mensen meer moeten betrekken. Dit biedt kansen voor de Veiligheidsregio Groningen. Door meer betrokken te worden bij een evenement als bijvoorbeeld de kei-week, de introductieweek voor studenten in Groningen, zouden ze meer beginnende studenten kunnen informeren over het onderwerp. Studenten zullen er over gaan nadenken, over het onderwerp praten met andere studenten, waardoor de campagne, en daar mee het onderwerp, meer bekendheid zal gaan krijgen. Niet alleen de keiweek, maar ook universiteiten en hogescholen kunnen hier op in spelen. Wanneer het onderwerp besproken wordt bij bepaalde studies, zoals Sociologie, Communicatie Wetenschappen, maar ook bij de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, zou dat een positief effect hebben.

Samenredzaamheid is volgens de Veiligheidsregio Groningen gedefinieerd als onderdeel van zelfredzaamheid. Er zijn veel studenten, die zeggen dat ze zelfredzaam zijn. Maar het is niet aangetoond dat studenten die zeggen dat ze zelfredzaam zijn, ook samenredzaam zijn. Het begrip zelfredzaam zal niet in verband worden gebracht met samenredzaamheid. En dat is eigenlijk ook heel logisch. Wellicht dat de Veiligheidsregio Groningen, het verband tussen de twee aspecten beter zou kunnen toelichten.

Overigens is het niet zo dat als studenten de campagne kennen, ze zeggen dat ze zich beter zullen voorbereiden. Dat gaat voornamelijk over het bewust voorbereiden op een noodsituatie, door bijvoorbeeld een noodpakket samen te stellen. Het is ook mogelijk om onbewust voor te bereiden, door bijvoorbeeld boodschappen te doen voor een langere tijd. Maar dit is dus onbewust, waardoor ze niet zullen aangeven dat ze zich voorbereiden. Misschien dat dit ook komt doordat mensen de relevantie van de risico's niet in zien. Waardoor studenten zich niet gaan voorbereiden (Terpstra, 2010).

Het is niet zo dat studenten hier geen geld voor hebben. De respondenten geven aan dat geld weinig rol speelt in zelfredzaamheid. Ook zijn studenten best geïnteresseerd in het onderwerp, dus dat hoeft er ook niet voor te zorgen dat

studenten zich niet voorbereiden.

Er zijn studenten, die zodanig geïnteresseerd zijn, dat ze zelfs zeggen meer over de risico's te willen weten voordat ze zich voorbereiden op een noodsituatie. Is de kans op een overstroming groot op de plek waar ik woon, kunnen er aardbevingen voorkomen? Veel studenten geven aan dit te willen weten voordat ze een investering gaan doen. Restemeyer (2012) zegt ook dat specifiekere informatie leidt tot een betere voorbereiding. Mits daar vraag naar is. Die blijkt er dus wel te zijn. De informatie is er echter al, beschikbaar bij de Veiligheidsregio Groningen. Daar komen studenten dus blijkbaar niet. Bij de huis- aan-huis risicowijzer, de meest effectieve methode, gaat het alleen maar over "wat moet je doen tijdens een noodsituatie" en komen de risico's niet aan bod. De informatie over de risico's is op te vragen bij de Veiligheidsregio Groningen. Maar dat weten studenten dus blijkbaar niet. Het zou dus beter zijn, wanneer op de huis aan huis verspreide Risicowijzer, ook informatie zou bevatten over de risico's. Een huis aan huis verspreiding van de uitgebreidere versie van de risicowijzer, had dus wellicht meer effect gehad.

Toch is opvallend te zien dat 43,4% van de studenten niet weet of hun woonomgeving een kans heeft op een overstroming. Daarnaast zegt 36,6% geen kans te maken op aardbevingen, 11% geen kans te maken op brand en 29,3% geen kans te hebben op extreem weer. En dat terwijl eigenlijk iedereen kans heeft om brand te veroorzaken of te maken kan krijgen met de gevolgen van extreem weer.

Het is opmerkelijk om te zien wanneer studenten zich voor gaan bereiden. Volgens van Ederen (interview, 2013), is het zo dat mensen pas naar informatie gaan zoeken over een noodsituatie, als de noodsituatie aan de gang is. Daarbij blijkt weer dat de relevantie van de risico's een grote rol spelen (Terpstra, 2013). En dat het daardoor moeilijk is om mensen behoedzaam te maken, of voor te bereiden op een ramp (Sutton & Tierney, 2006). Dat geldt ook voor de studenten in Groningen. Het zou handig zijn om daar op in te spelen. Door bijvoorbeeld voor te stellen om de huidige huis-aan-huis verspreide Risicowijzer op te hangen in huis, op een belangrijke plek als de meterkast. Daarnaast zou het wellicht een idee zijn om een regionale "NL-alert" te hebben. Niet met de technologie van de NL-alert, maar door middel van een Applicatie op de smartphone. Je krijgt bijvoorbeeld een berichtje (pushbericht) wanneer de seismologische activiteit toeneemt, of als er een overstroming dreigt. Daarbij kan gezegd worden, wat je moet doen om de schade of letsel te voorkomen. Ook kan op de "app" informatie over de risico's verstrekt worden.

Er wordt ingezet door de Veiligheidsregio Groningen om de zelfredzaamheid in de provincie te verbeteren. De Veiligheidsregio Groningen heeft slechts een informerende rol en geen verantwoordelijkheid dit uit te voeren. De gemeenten hebben dat wel. Maar bij de gemeente Groningen wordt daar niet genoeg aan gedaan volgens van Ederen (interview, 2013). De Veiligheidsregio Groningen heeft een te groot gebied om dat nog eens te coördineren. De gemeente Groningen zou dit wel kunnen doen. Volgens Hutter (2006) vraagt een versterking van het sociale systeem om een lokaal en participerende benadering, waarbij de burger zelf meer invloed heeft. De burger zelf heeft meer invloed bij de campagne "je hebt meer in huis dan je denkt". Dat blijkt ook al uit de naam. Maar omdat de gemeente er niet

genoeg aan doet, zal een grote versterking van het sociale systeem uit blijven.

5.2 Discussie

In Januari komt een nieuw rapport uit over de kans op aardbevingen in de regio. Wanneer deze aardbevingen een hoge magnitude hebben, kunnen ze ook ernstige gevolgen hebben voor de stad Groningen. Ook zullen ze vaker voor kunnen komen. Zullen deze aardbevingen dusdanig zijn dat ze ook leidingen kunnen breken? Of zelfs gebouwen in laten storten? De NAM kon daar nog geen uitspraken over doen. In 2014 gaat de Veiligheidsregio Groningen ook een dergelijk onderzoek doen onder mensen in de hele provincie. Resultaten kunnen worden vergeleken met de resultaten van dit onderzoek. Als er bijvoorbeeld blijkt dat mensen bijna niet via RTV-Noord in contact komen met de campagne, dan kan deze methode misschien geschrapt worden. En dan zou het geld wat daar mee bespaard wordt, geïnvesteerd worden in een methode die wel goed werkt, zoals de huis-aan-huis verspreide Risicowijzer. Die kan dan bijvoorbeeld meer informatie bevatten.

Referenties

Interviews

K. van Ederen (2013) *Interview over de campagne “Je hebt meer in huis dan je denkt” en over de achtergrond daarvan*. Ongeveer 1 uur. 6 december. Veiligheidsbureau Groningen, Groningen. Transcript beschikbaar op bladzijde 31 van deze thesis.

E-mailinterviews

Anton Bartelds (2013) Waterschap Hunze en Aa's, gebeds hydroloog. Email contact. Informatie ontvangen op 6-12-2013.

Henk Heeringa (2013) Nederlandse Aardolie Maatschappij, afdeling communicatie. Email contact. Informatie ontvangen op 2-12-2013.

Boeken

I. Hay (2010) *Qualitative Research Methods in Human Geography*. Ontario, Oxford University Press

Presentaties

K. van Ederen (2013) *Risicowijzer – PO 04-03-'13*. Prezi presentatie gepubliceerd op 22 mei 2013. Te vinden op: <http://prezi.com/41ohs-jofotm/risicowijzer-po-04-03-13/>

Documenten

Gemeente Groningen (2010) *Statistisch jaarboek 2010*. Zodiak. Groningen

IPCC: Intergovernmental Panel of Climate Change (2012) *Managing the risks of extreme events and disasters to advance climate change adaption*. Cambridge University Press. New York

Ministerie van Economische Zaken (2013) *Opweg naar beslissing over gaswinning*. Infografic onderzoeken aardbevingen Groningen. Ministerie van Economische Zaken.

PCCC: Platform Communication on Climate Change (2011) *De Staat van het klimaat 2010. Actueel onderzoek en beleid nader verklaard*. PCCC. De Bilt/Wageningen

RIVM: Rijksinsituut voor Volksgezondheid en milieu (2003) *Nuchter omgaan met*

risico's. Bilthoven: Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Wetenschappelijke Artikelen

G. Bankoff, G Frerks & D. Hilhorst (2004) *Mapping Vulnerability: Disasters, Development & People*. Earthscan.

S. Cutter, L. Barnes, M. Berry, C. Burton, E. Evans, E. Tate & J. Webb (2008) A place-based model for understanding community resilience to natural disasters. *Global Environmental Change*, 18(4), 598-606.

D. Godschalk (2003) Urban Hazard Mitigation: Creating Resilient Cities. *Natural Hazards Review*. p.136-143

G. Hutter (2006). Strategies for flood risk management – a process perspective. In: Schanze, J.; Zeman, E. & Marsalek, J. (eds.), *Flood risk management: hazards, vulnerability and mitigation measures*, *NATO Science Series: IV. Earth and Environmental Sciences*, 67, p. 229 – 246.

B. Kolen, S. Hommes, & E. Huijskes (2012) Flood preparedness in the Netherlands: a US perspective. *S.l. Netherlands US Water Crisis Research Network*.

H. Kruse & P. Hölscher (2010) Schade aan buisleidingen door aardbevingen. *Deltares*.

A. Muntendam-Bos & J. de Waal (2013) Reassessment of the probability of higher magnitude earthquakes in the Groningen gas field. *State supervision of mines*

D. Paton & D. Johnston (2006) *Disaster Resilience: An Integrated Approach*. Charles C. Thomas, Springfield

D. Paton, L. Smith & J. Violanti (2000) Disaster response: risk, vulnerability and resilience. *Disaster Prevention and Management* ed. 9, p. 173–180

B. Restemeyer, A. Richmann, M. Anhalt (2012) Auswertung der Online-Bürgerbefragung „Bürger mit ins Boot holen – aber wie?“ *Betriebsstelle Hannover-Hildesheim*. Niedersachsen

B. Restemeyer, J. Woltjer, M. van den Brink (2013) A strategy-based framework for assessing the flood resilience of cities - a Hamburg case study. *AESOP-ACSP Joint Congress*

K. Sherrieb, F. Norris, S. Galea (2010) Measuring Capacities for Community Resilience. *Social indicators research* vol. 99 pp. 227-247

J. Sutton & K. Tierney (2006) Disaster preparedness: Concept, Guidance, and Research. *Fritz Institute Assessing Disaster Preparedness Conference*, Sebastopol, California.

T. Terpstra (2010) Flood Preparedness. Thoughts, feelings and intentions of the Dutch public. *Proefschrift bij Universiteit Twente*.

Folders

Veiligheidsregio Groningen (2013a) *Risicowijzer: Samen goed voorbereid*. (uitgebreide versie) Groningen: Veiligheidsregio Groningen.

Veiligheidsregio Groningen (2013b) *Risicowijzer: Samen goed voorbereid*. (huis aan huis versie) Groningen: Veiligheidsregio Groningen.

Websites:

Het Noodpakket (jaar onbekend) *De officiële website van hetnoodpakket.nl*. Geraadpleegd op: 17-1-2014. via:

<http://www.hetnoodpakket.nl/home.php?sid=pmmb10q50mnosefpf5jqlih9d3>

KNMI: Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (2013) *Aardbevingen in Groningen*. Geraadpleegd op: 10-12-13. via:

http://www.knmi.nl/cms/content/111711/aardbevingen_in_groningen

Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (jaar onbekend) *De risicokaart*. Geraadpleegd op: 17-1-2014 via: <http://www.risicokaart.nl/>

Ministerie van Defensie (2013) *Instellen veiligheidsregio's*. Geraadpleegd op 11-12-13 via:

http://www.defensie.nl/nationale_taken/samenwerking_bij_rampen_en_crises/instellen_veiligheidsregios

Rijksoverheid (2013) *Denk vooruit*. Geraadpleegd op 11-12-13 via:

<http://www.denkvooruit.nl/>

Veiligheidsregio Groningen (jaar onbekend) *Risicowijzer Veiligheidsregio Groningen*. Geraadpleegd op: 17-1-2014 via: <http://risicowijzer.groningen.nl/>

Nieuwsberichten

Gemeente Groningen (1 Januari 2014) Aantal inwoners in Groningen loopt op tot 197.800. Geraadpleegd op 18-1-2014 via:

<http://gemeente.groningen.nl/statistiek/aantal-inwoners-groningen-loopt-op-tot-197.800>

NOS (25 Januari 2013) Aardbevingen Groningen zwaarder. Geraadpleegd op 15-1-2014 via: <http://nos.nl/artikel/466327-aardbevingen-groningen-zwaarder.html>

NOS (2 Januari 2014) Fors meer gas uit de bodem gehaald. Geraadpleegd op 5-1-2014 via: : <http://nos.nl/artikel/592701-fors-meer-gas-uit-bodem-gehaald.html>

Veiligheidsregio Groningen (23 September 2013c) Start campagne “je hebt meer in huis dan je denkt”. Geraadpleegd op 11-12-13 via: <http://www.veiligheidsregiogroningen.nl/nieuws/start-campagne-2018je-hebt-meer-in-huis-dan-je-denkt-2019>

Afbeeldingen:

Voorkant: De huis aan huis verspreide risicowijzer. Bron: Veiligheidsregio Groningen, <http://risicowijzer.groningen.nl/print-risicowijzer/risicowijzer-a4-kaart>

Figuur 1: Onderzoeksgebied. Bron: AHN, <http://ahn.geodan.nl/ahn/>

Figuur 2: Waterschappen in de stad Groningen. Bron: Waterschappen <http://www.waterschappen.nl/mijn-waterschap/#>

Figuur 3: Aardbevingsrisico. Bron: Risicokaart. <http://nederland.risicokaart.nl/risicokaart.html>

Figuur 4: Hoogtekaart van het onderzoeksgebied. Bron: AHN <http://ahn.geodan.nl/ahn/>

Figuur 5: Zelfgemaakte kaart over overstromingsrisico's. Onderliggende kaart bron: AHN, <http://ahn.geodan.nl/ahn/>

Bijlagen

Ten eerste vinden we hier het transcript van het interview gehouden met Katja van Ederen. De tweede bijlage is de papieren versie van de enquête. De online versie is niet meer beschikbaar, maar bevatte natuurlijk wel de zelfde inhoud als de papieren versie. Met de online versie is gebruik gemaakt van de site: thesistools.com.

Interview Katja van Ederen

6 December 2013

16:20

Rik: Ten eerste ga ik dit gesprek proberen op te delen in verschillende delen. Eerst gaan we het over de campagne hebben, vervolgens over de risico's in de stad Groningen.

Katja: Ja

R: Maar om het nog even goed te beginnen, zou u zich kunnen voorstellen, wat precies uw functie is bij de veiligheidsregio Groningen en wat u precies doet bij de campagne.

K: Ja, ik ben dus Katja van Ederen, ik ben communicatie adviseur bij de veiligheidsregio Groningen slash brandweer Groningen, maar ik richt me voornamelijk op de veiligheidsregio. En binnen mijn rol als communicatie adviseur ben ik projectleider risicocommunicatie. Is dat genoeg?

R: Ja hoor, daar kan ik wel genoeg mee. Oke dan gaan we eerst beginnen met de campagne. Want het lijkt me, de campagne, Je hebt meer in huis dan je denkt, als primair doel, het informeren van de bevolking heeft.

K: Nee... Niet puur informatie voorziening. Het doel van de campagne, mensen informeren en faciliteren om de zelfredzaamheid te kunnen vergroten.

R: Wat bedoelt u met te faciliteren?

K: Door ook een gesprek aan te gaan, door een podium te bieden waarop mensen vragen kunnen stellen en dat ze als ze ergens niet uit kunnen komen, ze bij ons terecht kunnen komen. Dus een stukje faciliteren oke, ik wil me wel voorbereiden, maar ik kan dat niet, want ik loop daar en daar tegenaan. Dan kunnen ze bij ons vragen stellen, die wij dan zo goed mogelijk moeten kunnen beantwoorden. Dus het is echt faciliteren en informeren met als hoofddoel zelfredzaamheid vergroten. Zelfredzaamheid vergroten... dus dat houdt in dat de mensen die zeggen dat ze zelfredzaam zijn, dat hun zelfredzaamheid groter gemaakt wordt?

Ja of bewuster zijn van dat ze zelfredzaamheid zijn

Zijn er dan ook mensen die niet zelfredzaam zijn

Ja die zijn er ook

Daar wordt dus eigenlijk niet op gericht?

Ja wel, alle mensen. Het gaat om alle mensen om zichzelf zelfredzamer te maken. Sommige mensen zijn het al, die kunnen zich meten aan wat ze nog meer kunnen doen. Of oke, ik ben nog niet voorbereid maar ik ben er van overtuigd dat ik zelfredzaam ben. Prima, dan hebben ze er tenminste over na gedacht. Of er zijn natuurlijk mensen ouderen, of mensen met een beperking, of mensen die minder

inkomen hebben, en zich daar helemaal niet druk over maken omdat er wel andere dingen zijn om zich zorgen over te maken. Mensen die eigenlijk niet zo zelfredzaam zijn, ze toch te helpen om dat wel een beetje te worden. Hetzij door zelf maatregelen te nemen of om hulp in te voeren van de burens, of naar ons toe te gaan voor een stuk advies. Dus het gaat echt om het vergroten van zelfredzaamheid. Zelfredzaam kunnen worden.

Als ze dat nog niet zijn

Ja

Denkt u dat er mensen zijn die daar helemaal geen interesse in hebben, zelfredzaam worden? Denkt u dat studenten daar ook onder vallen?

Ja, er zullen zeker studenten zijn die zeggen, wat een onzin. Zeker, dat is wel een aparte doelgroep die hele andere prioriteiten hebben, en die ook vanuit hun huur situatie te maken hebben met hun huurbaas die daar afspraken met ze over maakt, en dat is natuurlijk ook een vorm van zelfredzaamheid. De regels die gelden in een studentenhuis.

Maar,

Kijk want zelfredzaamheid is bij ons wel gedefinieerd

Hoe dan?

Ja, dan moet ik even snel het boekje er bij pakken. (Uitgebreidere versie risicowijzer, opent op bladzijde 3. Oh, die heb je hier liggen. Het is ten eerste dat je weet onder welke risico en ze kennen. Dat je weet waar je informatie haalt, dat je weet wat je kan doen in bepaalde noodsituaties als het misgaat. Ook om te kijken hoe je bepaalde situaties kan voorkomen, beperken of verkleinen. Dat is ook een manier van zelfredzaamheid, op welke manier je er mee geconfronteerd wordt, welke mensen de kwetsbare mensen zijn in jouw omgeving. En waar je informatie kan halen als er iets speelt, waar je je dan op voor kunt bereiden. Even kijken (lezen in boekje....) Dus dat is even, wanneer ben je zelfredzaam. Ja, hier staat het. De definitie.

Ohja

Hier bijvoorbeeld een EHBO-kitje hebben is wel leuk, maar kijk ook eens een keer wat er in zit en hoe het werkt. Kijk is even wat je in huis hebt. En ook de aangever zijn naar de hulp diensten, want als er wat aan de hand is, dat je ons ook goed informeerd en dat je weet wat je ons moet vertellen als er wat aan de hand is. Dus dat is zegmaar zelfredzaam. Dus wat is zelfredzaam eigenlijk. Dat mensen deze punten in afweging nemen. En om er voor te zorgen dat mensen bij zichzelf nakunnen gaan wat ze al goed doen, of waar ze zich nog in kunnen verbeteren. Er wordt wel heel erg ingegaan op wat precies uw risico zijn en weet u wat uw risico's zijn.

Nee, in ons risico gebied, gaan wij in de op de 12 risico's in onze provincie, in veiligheidsregio Groningen. En die risico's kunnen we overal lopen. Hetzij in je eigen woning, maar ook als je onderweg bent of op bijvoorbeeld je werk, dan zijn er een aantal risico's waaraan je geconfronteerd kan worden. Dus in het algemeen, informeren we over de risico's en wil je weten wat voor risico je expliciet loopt op je werk of in je huis, dan verwijzen we naar de Risicokaart. Dat is een website waar je aan de hand van je postcode-check echt kunt kijken. Oke ik bevind me nu hier, welke risico's loop ik dan heel expliciet. Dus die twee factoren algemeen versus op de

persoon, daar communiceren we over en we faciliteren ook wanneer ze de uitgebreidere versie van de Risicowijzer opvragen in een risico kaart, die op basis van hun postcode gegenereerd wordt.

Maar, dan ben ik even benieuwd. Wat staat er dan centraal in de campagne, is dat de Risicowijzer? Of is dat dit boek (de uitgebreidere versie). Of is de Risicowijzer gewoon een middel net als alle andere?

(Het begint heel hard te regenen, niet alles is goed hoorbaar) De Risicowijzer is in verschillende varianten vertaald. In een huis-aan-huis (risicowijzer) met daarin de belangrijke gegevens in een fysiek boekje en in een website. Dus de isicowijzer zijn dus die drie middelen. Daarin staat alle informatie die we met mensen willen delen. En ook gelijke informatie. En dit boekje staat gewoon op internet. Dus ook de content van dit boekje is opgeknipt in de website, dus zo moet je dat eigenlijk zien. Dan ben ik wel benieuwd naar wat er staat, wat ben je als je zelfredzaam bent. Dat ben je als je op de hoogte ben van de risico's, maar hier staat (in het huis-aan-huis blad) wat je moet doen als er een van de 12 noodsituaties aan de gang is.

Ja, maar dit zijn dus wel de risico's, en op de website, en dat is dan de doorvertaling, kunnen mensen meer informatie vinden over hoe je het kunt voorkomen, hetzij een korte uitleg over het risico. Maar in de beschrijving hoop ik, dat je, ook als student met me meegaat dat dit eigenlijk wel voor zichzelf spreekt.

Maar ik kan me wel voorstellen dat men bijvoorbeeld niet weet wat extreem weer precies in houdt. Mensen kunnen daar aan andere dingen denken. Want bijvoorbeeld gisteren (sinterklaas storm) was er een coderood afgegeven, nou ik weet niet of mensen zich beseffen dat dat nu een voorbeeld is van extreem weer. Het is slechts een beetje wind, zullen de meeste mensen denken.

Dat weet ik niet, het is wel dat wij in ons uitgebreidere versie van de risicowijzer hebben staan dat code rood is extreem weer. En extreem weer is ook de orkaan die laatst voorbij kwam. He de windhoos/orkaan die laatst heeft geraast. En springtij en de combinatie en van springtij en extreem weer leidt tot hoog water en dat is het dus. Gladheid, sneeuw.

Er wordt dus wel vanuit gegaan dat mensen weten wat het allemaal inhoudt.

Het is in ieder geval belangrijk dat iedereen er een beeld bij heeft. Wat voor de een extreem is, hoeft voor de ander natuurlijk niet extreem te zijn. Daar maken ze hun eigen afweging in en hoe zij dus denken om zich er op voor te bereiden. Dat beseft, dat ze geen 10 hoeven te scoren, ik scoor ook geen 10, maar ik acht mezelf wel zelfredzaam als er wat gebeurt. Terwijl als ik alles afcheck, van heb ik me op alles eigenlijk wel voorbereid, nee. Maar het gaat er om dat je er over nadenkt. Dat is het belangrijkste, dat willen we.

Binnen mijn steekproef van mijn enquête is ook wel gebleken dat ongeveer 70% van de studenten van zichzelf zegt dat hij zelfredzaam is. Dat vond ik toch opvallend want er zijn heel veel studenten die niks van deze campagne geleerd hebben of wat dan ook. Maar dat komt dus doordat ze gewoon weten wat ze zullen moeten doen. Als de overtuiging er is dan kun je alleen nog maar de handreiking bieden om dat te meten van goh, is dat dan ook zo en waar is het dan in mindere mate, en wil ik daar wat in doen ja of nee. Mensen maken daarin hun eigen keus. En dat is gewoon de wereld waarin we leven.

Wat u al zei, al de risico's die hier staan die zijn aanwezig in de provincie Groningen.

Geldt dat ook voor de stad?

Ja die gelden ook voor de stad, maar voor aardbevingen in mindere mate, want niet de hele stad ligt in een aardbevingsgevoelig gebied. Dus het is met name, de noordkant, noord oost kant van Groningen.

Hoezo is dat?

Omdat de zone van het aardbevingsgevoelige gebied tot daar aan reikt. Nu gezien de kracht van de bevingen he..

Ik heb contact gehad met de NAM en die zeiden van.. Ik vroeg, hebben jullie misschien een prognose van stel er wordt meer gas gewonnen, dan zullen de aardbevingen zwaarder worden, denkt u dan ook dat de aardbevingen heviger worden en vaker zullen voorkomen in de stad. En hij kon er geen uitspraak over doen, er komt een rapport in januari 2014 uit

Ja daar hebben wij ook mee te maken.

Maar denkt u dat de gaswinning door blijft gaan, dat er dan ook een kans op hevigere aardbevingen die vaker voor zullen komen in de stad?

Ze zullen, denk ik wel meer en vaker voelbaar zijn afhankelijk van de zwaarte. Maar of dat de hele stad zal zijn, dat weet ik echt niet. Daar kan ik ook eigenlijk niks over zeggen, ik ben communicatie adviseur

Nee nee precies, maar u heeft er wel vaak mee te maken, dus ik dacht misschien dat u er wat over kan zeggen.

Nee nee, ik ben daar geen expert op. Maar ze zijn nu voelbaar, en als het zwaarder wordt en vaker voor zal komen dan zal het voor stad ook op meerdere plekken voelbaar zijn, ongetwijfeld. Dus en verder, kunnen we met alles te maken hebben. Natuurlijk is het zo dat vervoer van gevaarlijke stoffen natuurlijk zoveel mogelijk over de ringwegen van de stad gaan, maar ook wij hebben settingen, gasleidingen die kunnen breken, elektriciteitsvoorzieningen, we hebben transporten. Dus ja, als er wat op de A7 gebeurt en die tankwagen kantelt, dan zal de stad daar ook afhankelijk van de windrichting wel kans op hebben. Dus dat zijn allemaal factoren die dus ook kunnen gelden.]

Maar ik neem aan dat er wel speciale maatregelen voor genomen worden.

Ja er zijn speciale routes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, die zijn er door heel Nederland eigenlijk. Maar ja, als hij nu op dat ene kruispunt gaat hier in de stad waarbij de transport route verder wordt gebracht, ja..

Klopt

En dat zijn dan wel de risico waar we rekening mee moeten houden. Hoe klein ze misschien ook zullen zijn. Dat is natuurlijk ook zo. Het zijn wel de risico's die klein zijn, maar als ze dan gebeuren, zullen ze grote schade aan kunnen richten. Dat je dan beter voorbereid kon zijn. **Maar had je gevoel zelf dan van op basis van de risico's van pfff, dat valt toch wel mee.**

Nee, dat niet absoluut niet. Ik heb ook in mijn enquête gevraagd wat voor risico's jezelf zou kunnen lopen en daarbij was brand de meest voor de hand liggende 92%, aardbevingen toch wel 60%, maar ik denk dat dat te maken heeft met dat het komt dat het in het nieuws is geweest en met de gas winning discussie. Ik denk dat er dan vast wel mensen zijn die dan denken dat er ook wel voor kan komen in de stad. Ik heb dan ook conact gehad met het knmi en op hun site stond dat de aardbevingen een grillig patroon hebben, daardoor dacht ik wel dat het in de stad voor zou

kunnen komen.

Ja maar, het komt dus ook al voor, het is al gevoeld

Dat klopt, er zijn dus ook heel veel mensen die dat denken. Overstromingen, 26% en dat terwijl een groot deel van de stad boven NAP ligt.

Ja inderdaad het ligt redelijk gunstig. Maar een overstroming zoals we het hier hebben beschreven is ook wel heel erg gericht op dijkdoorbraak en zee en het niet weg kunnen pompen uit kanalen enzo. Maar een overstroming als gevolg van extreme regenval hebben we ook natte voeten, is ook heel vervelend. Dus in dat licht kan je er ook naar kijken. Je wil ook niet dan je laptop en computer die je op dat moment even op de grond heb gelegd nat worden en dan crashen. Dat is.. woon je in een bovenwoning dan zal je wat nonchalanter zijn maar zit je lekker in je kelder in je studenten hokkie dan kan het net zo goed bij jou binnen stromen.

Daar heb ik ook naar gevraagd bij het waterschap. Hunze en Aa's. Als iets boven N.A.P ligt, betekend het dan ook dat meteen dat er geen overstroming voor kan komen? En die zeiden van, nee dat is helemaal niet zo. Want stel er zou iets met het gemaal in Delfzijl aan de hand zijn waardoor het niet kan spuien, dan kan de waterstand oplopen tot 1,5 meter boven NAP. Dat zou betekenen dat een heel groot gedeelte van de stad onder water zou komen te staan.

Klopt, dat is dan echt als er een probleem is met het gemaal bij de zeedijk ja tuurlijk. Het is ook gunstig als je net boven NAP woont, maar dan ben je nog niet safe.

Ik woon dan bijvoorbeeld op 0,3 meter boven NAP, dat heb ik is een keer opgezocht op de Risicokaart ook? Kan dat daarop?

Nee dat zal de actuele hoogtekartaat nederland zijn geweest

Juist

En daar kan je ook bij komen via onze website. Dan kan je inderdaad een beetje kijken van he, hoe zit het daarmee.

Ja dan moet je je postcode invoeren en zo zat ik dus op 0,3 boven NAP. Ik dacht namelijk altijd dat stel je woont boven NAP dan zal er wel niks gebeuren, maar dat is dus niet zo.

Nee, naja je loopt minder kans op een overstroming en je loopt iets meer tijd en benut dan ook die tijd, weet dan ook dat stel het gebeurt wel. Dat je weet dat het water niet whoep in een keer komt, maar geleidelijk naar boven komt. Heb dan voor jezelf een plan. Ja

Zijn er ook , uh. Stel er gebeurt iets een overstroming bijvoorbeeld, en het komt langzaam op gang. Zijn er dan ook van de gemeente of vanuit de provincie draaiboeken die dan in werking gesteld worden en die hier op aansluiten.

Ja wij kennen verschillende draaiboeken met verschillende uitgewerkte scenario's dus ook bijvoorbeeld overstromingen waarin de wetenschappen dan met hun berekeningen en hun animaties welk gebied en wanneer een overstroming komt. En op basis daarvan gaan wij anticiperen. Ja.

Maar zijn die openbaar.

Ja, maar jij hebt er denk ik nu een beeld bij dat het echt is uitgewerkt op elk gebied en dat is niet het geval. He wij hebben draaiboeken die openbaar zijn. Op te vragen bij gemeenten, maar ook bij hulpverleners die hebben vaak hun eigen draaiboeken, worden niet altijd automatisch gepubliceerd, maar je kan er dus wel naar vragen. Je hulpverleningscapaciteit wordt op verschillende situaties ingericht, maar of het nu

op locatie A, D of Z is, de manier van hulpverleners blijft gelijk. Dus wat voorbereid is bijvoorbeeld voor de gemeente, waar kunnen we opgevangen worden? Hoe gaan we het vervoer regelen op het moment dat we ontruimt moeten worden. Hoe zorgen we voor levens middelen, en hoe voor vervangende leefruimtes. Dus die dingen staan dan beschreven en of het nu in Delfzijl, Leek of Haren is, dat maakt niet uit, want de hulp behoefte is gelijk. Dat vind je in de plannen. Dus als je denkt, kom maar op met die berekeningen, nou dan..

Nee nee nee nee

Of wel

Nee maar dat vroeg ik me altijd af.

Ja dus plannen, en zijn plannen. Hoe noem je dat... Reginonaal

Rampbestreidingsplan voor onze Regio in hoofdlijnen. En daaronder vallen per hulpdiensten vallen weer een aantal verschillende deel processen. En die zijn openbaar.

Ik wou graag nog even terug gaan op die doelgroepen. Het zijn dan niet echt doelgroepen, want over het algemeen wordt het over iedereen verspreid. De campagne heeft natuurlijk ook allemaal verschillende informerings methoden. Een daarvan is Social Media

Ja

Is het informeren via Social Media vooral gericht op jongeren/studenten?

Daar vallen de studenten onder ja

Maar ik bedoel, is er echt voor gekozen om Social Media te gebruiken om jongeren/studenten in te lichten?

Nee, niet alleen om studenten te bereiken. Er is voor gekozen om dat... Het heeft een bereik van, en dan moet ik het even goed zeggen, vanaf 18 jaar tot 55+érs. En daarin zie je dat met name de 35 jaar tot 45 is volgens mij de grootste groep, en kort daarvoor zit volgens mij de groep tot aan 35. Die middenmoot is het grootst vertegenwoordigd op Social Media. En onze berichten, zijn weer B1, maar op generiek beschreven. Dus niet heel erg ingezoomd op studenten of heel erg op mensen met een gezin, of heel erg ingezoomd op ouderen. Wat we wel doen is dat onze online campagne hebben wij Marina, die symbool staat voor brand. Zij is student, ze woont in groningen heeft ook een brand meegemaakt. Die advertentie wordt metname door studenten teruggevonden. De campagne kan dan echt zo specifiek inpluggen dat de leeftijds-categorie metname Marina zien. Dus op dat niveau wel. We hebben ook Freddi, ook uit groningen, een senior. Heel actief in een goede voorbereiding, geeft ook les aan ouderen. En dus Freddi wordt dus echt bij 50+ ingeplugd. Dus op die manier wordt er dus wel echt doelgroep gericht gebruik van gemaakt. Ja.

Ik had namelijk een tijdje geleden een presentatie waar je je onderwerp ging toe lichten en wat je allemaal ging doen om resultaat te halen. En daarbij vroeg men zich af dat er rekening gehouden is met het feit dat social media voor jongeren ook als middel geldt om je sociale status te laten blijken. De veiligheidsregio Groningen heeft ook een Facebookpagina, er zullen niet zoveel jongeren dat gaat liken, omdat het een beetje suf is om dat op jouw pagina te hebben staan.

Nee inderdaad het is niet stoer. Vooral onder studenten is het denk ik nog wel een stukje taboe. Op risicowijzer, risico voorbereiding enzovoort. Is dat ook een beetje

wat je bedoelt. Daar heb je het niet met elkaar over enzo.

Ja dat zou kunnen.

Maar wij hebben daar wel... Tuurlijk, dat wel de complexiteit waarin wij ons bevinden. Van, je raakt een onderwerp aan, waarbij heel veel mensen niet stil staan, of waar mensen niet echt overna willen denken. En als ze zich dan al goed voorbereiden, het merendeel dat misschien niet doet en daar misschien wat van kan vinden of overdreven vindt. Dat klopt, maar als je kijkt naar de social media en het bereik wat we daarmee hebben. De 1100 volgers die we nu hebben, die hebben natuurlijk ook weer vrienden in hun vriendenkring. En op die manier, de informatie of de uitvraag, de communicatie die we aangaan. Je bereikt daardoor wel veel meer mensen. En uhm, er ontstaat ook een gesprek. We kunnen natuurlijk niet zien waar het gesprek precies over gaat, maar we kunnen wel zien dat er ongeveer 100 per dag over onze onderwerpen praten. Op wat voor manier dan ook. Ze delen het of ze liken het. Of ze reageren ergens op of pakken het bericht op. Dus dat weten we wel. Maar ja, we weten dat en uhm. Dus zijn er early adapters om het zo maar even te zeggen, mensen die het wel belangrijk vinden en daardoor dus ook het gesprek aan kunnen gaan. Dus dat is juist wel wat we voor ogen hebben.

Waarvan zou u zeggen van alle methodes die in de campagne gebruikt zijn, wat zou de beste methode zijn, die het meeste studenten zou bereiken.

Dat vind ik een hele lastige, want studenten zijn wel een specifieke doelgroep.

Eigenlijk, vanuit de campagne doen we daar niet zoveel aan. Maar ik denk dat wat het beste werkt is in gesprek gaan. Dat er een keer een themadag is op een school.

En je zet het onderwerp centraal. We komen ook op scholen he, de RUG hebben we beschikbaar gesteld, maar dat gaat buiten mij om hoor.

Nee oke,

Maar waar bij bijvoorbeeld veiligheid in hun studie zit, bespreek je het makkelijker. Dan gaan mensen het er ook weer over hebben. De een op een benadering, waarbij bijvoorbeeld de brandweer langs komt. Dat zijn de momenten die er om doen.

Tijdens de keiweek, dus persoonlijk contact. Echt op dat moment even geconfronteerd worden op een aansprekende manier. Marina scoort bijvoorbeeld hoog omdat veel mannen het een aantrekkelijke vrouw vinden, maar dat is wel de manier om de informatie aantrekkelijk te verpakken maar wel met een boodschap en dan met name 1 op 1. Maar daar heeft de campagne zelf niet in gefaciliteerd. De middelen die we hebben worden daarin wel weer aangeboden. Bij bijvoorbeeld de keiweek.. op die manier. Dat is wel het beeld wat het beste werkt bij studenten. Met elkaar, 1 op 1 in een groep het met elkaar er over hebben.

Ik had in mn enquête ook gevraagd met welke methode ben je in contact gekomen met de campagne. Als je uberhaupt in contact ben gekomen. En er was helemaal niemand die zei ik ben er mee in contact gekomen met een gesprek op een open dag ofzo.

Nee, maar dat is natuurlijk ook niet gefaciliteerd

Nee daarom

Maar je zei ook op wat voor manier zou het het beste werken, dat denk ik. Maar ik weet niet wat het antwoord is.

Nou uit mijn steekproef blijkt dat de huis aan huis risicowijzer. Dat ze daardoor op de hoogte zijn gekomen. Maar dat percentage is nog wel dusdanig

laag dat.. het is iets minder dan 20% die heeft de risicowijzer gelezen.

Gelezen ja

Ja gelezen, volgens mij heeft 30% hem wel gekregen, maar niet gelezen, en de andere 50% heeft hem uberhaupt nooit gezien. Maar ik denk dat dat komt doordat studenten vaak op 1 adres wonen, en dat daardoor niet iedereen hem mee krijgt. Dat is mijn eigen theorie daarop.

Nee dat weet ik dan natuurlijk ook niet

Nee maar dat zou wel logisch zijn.

Maar dan vroeg ik me af. Vorige keer toen we elkaar spraken toen had u het de hele tijd over de trigger, wanneer mensen zich voorbereiden of wanneer mensen zich te beginnen voor te bereiden. En daar bleek uit dat je pas opzoek gaat naar informatie als de noodsituatie daadwerkelijk aan de gang is.

Ja of op stapel staat en mensen voelen zich bedreigd. Of er is iets gebeurd en dat willen ze nooit meer mee maken. Of de buurvrouw heeft het mee gemaakt. Of je vader en je moeder, of iemand in je vrienden.

Maar in ieder geval, op Youtube kon je heel leuk zien dat elk filmpje een thema heeft, dus bijvoorbeeld brand of overstromingen of wat dan ook. Daarmee kon je aan de views zien hoe vaak het bekeken is. En je zag dat in vergelijking met andere filmpjes, het filmpje over aardbeving heel goed bekeken werd. Maar dat komt dat omdat het voor gekomen is, en dat mensen daardoor er heel erg geïnteresseerd naar zijn geworden. En toen dacht ik, het blijkt wel weer dat wanneer iets ergs aan de gang is, mensen dan pas informatie gaan zoeken. Dat had ik ook gevraagd in mn enquête, en daarbij bleek dat 80% zei dat ze pas gingen zoeken als die ramp aan de gang was. Waarom wordt er dan niet voor gezorgd dat iets als een risicowijzer aanwezig is in huis, of inde meterkast ofzo. Dat als er wat gebeurt, dat je dan daar kan kijken wat er gedaan moet. Hoe kan je inspelen op die trigger van, we gaan dan pas kijken naar wat er gedaan moet worden.

Ja wacht even, ik probeer je te volgen. Kijk die meterkast hebben we gefaciliteerd.

Als mensen op dat moment die behoefte niet hebben, dan verdwijnt hij in de prullenbak. Maar zijn ook heel veel mensen die hem wel hebben opgehangen. En dat is dan ook weer de bedoeling geweest.

Maar er staat nu niet echt op, hang hem op in je meterkast.

Maar zover wilde we niet gaan. Want iemand kan hem ook in zn portomonnee doen en er zijn ook mensen die zeggen, ik vraag een extra exemplaar op want het is ook wel handig voor mijn zoontje om mee te nemen. Maar we gaan niet zo ver dat we het voor mensen gaan proveceren. Ze hebben hun eigen verantwoordelijkheid. En we faciliteren dus op verschillende manieren. En studenten zullen dan niet zo snel naar hun meterkast lopen, maar toch even hun smartphone er bij pakken. Dus onze website is ook mobiel. Dus die schaal mee met de tablet, computer en smartphone. Maar dit is risicocommunicatie, geen crisiscommunicatie. Dus als er echt wat aan de hand is, dan zal de informatie hier op 1 op 1 direct worden overgenomen. Maar altijd op maat geschreven op wat er daadwerkelijk aan de hand is. Snap je, dus echt in de voorbereiding, dus he, er is wat gebeurt en je denkt, ik wil me beter voorbereiden want dit wil ik niet meer, dat is risicocommunicatie. Maar op enig moment is het echt crisiscommunicatie. Dit is hoe het kan, je bied een handrijking,

en tijdens een crisis is het gewoon zo moeten jullie het doen, voor uw eigen veiligheid en gezondheid en zo kunt u uzelf en anderen in veiligheid brengen.

Maar u zegt, als het daadwerkelijk wat aan de hand is, dan wordt de telefoon of computer erbij gepakt, om te kijken wat er gebeurt

Ja of de radio, of tv. Het is maar net wat voor soort mensen werkt he. Ouderen doen vaak hup tv aan. Of zelfs teletekst wordt er nog vaak even bij gepakt. Weet je, die wereld, al die verschillende manieren waarop mensen informatie tot zich nemen hebben wel bedient. Maar jij wilde wat anders zeggen?

Naja, ik wou er naartoe van, kan dat niet anders? Dan kom je wel in de crisiscommunicatie in plaats van de risicocommunicatie wat u net al zei, maar... Daar is deze campagne ook helemaal niet op gericht?

Nou het is er wel op gericht van op welke kanalen je informatie kan vinden. Dus dat je meteen floep in kan pluggen. Of ook een nieuwe manier is NL alert, dat als je in het gebied bent, meteen een berichtje krijgt.

Hoe ziet zo'n bericht eruit van het NL-Alert? Als er bijvoorbeeld een overstroming is.

Dat staat ook hierin (uitgebreide) Het is een soort van Twitter bericht. Dus het is echt een vast ding. Hoe laat, wanneer waar en wat moet je doen.

Dat is duidelijk, het zou raar staan als er niet zou staan wat je zou moeten doen.

Dat zou een gemis zijn ja, dan zou het een dure investering geweest zijn voor een landelijk middel.

Is dit alleen in nederland zo, dat er zo'n systeem is?

Nee in verschillende landen, weet niet precies. Er staat vast wel iets van op de site. Maar jij vraagt, kan het niet anders. Ja tuurlijk, ongetwijfeld er zijn heel veel manieren om informatie bij mensen te krijgen, maar.. uit onze onderzoeken blijkt ook dat, hoe ze zich de informatie tot zich willen nemen, maar dan is er niks aan de hand, maar dan is het wel beschikbaar, tenzij ze natuurlijk die ene trigger hebben. Dus voor ons is het ook heel waarde vol dat de uitkomsten van jou onderzoek weer input voor ons is. Ook omdat we zelf een groot regionaal onderzoek gaan doen begin volgend jaar naar aanleiding van de campagne. Over wat voor rol ze zelf nemen, wat voor verantwoordelijkheden ze nemen, en hoe willen ze dan geïnformeerd worden. Dus dat is aldoor zoeken, hoe krijgen we het onderwerp op tafel, hoe krijg je mensen er over te praten en dus er over na kunt denken. Dat is ook niet alleen onze verantwoordelijkheid, maar ook van bijvoorbeeld gemeenten van een dorps vereniging.

Dat dorpsverenigingen er bijvoorbeeld verantwoordelijk voor zijn.

Informeren jullie instanties, dat je specifiek op de dorpsvereniging informatie gaat verstrekken. Of in het geval van studenten, dat er informatie wordt verstrekt naar de universiteit, woningbouw verenigingen, of studenten vereniging.

Wij als campagne niet. We zijn er voor de hele regio, we zijn een kapstok, een platform, we bieden middelen aan die andere instanties of gemeenten kunnen gebruiken om met woningbouw verenigingen, scholen op de agenda te zetten. Wij hebben voor nu zeg maar, en dat doen we dan 1 keer in de 4 a 5 jaar, een regionale aanpak. En als de campagne dan is geweest, dan gaan we kijken op basis van het

onderzoek, waar ligt nog een meerwaarde, waar liggen nog de mogelijkheden om wel doelgroep gericht naar te gaan kijken. Dus op die manier kijken we er wel naar, maar we kunnen niet voor een hele regio allerlei instanties informeren. Dat is ook echt de verantwoordelijkheid van een gemeente. Het is ook een wettelijke verantwoordelijkheid van een gemeente.

Doen de gemeenten dit in uw ogen goed?

Nee, onvoldoende.

Nee want bijvoorbeeld gisteren kan ik twee voorbeelden noemen waarbij dat niet gebeurt is eigenlijk. Gister werd bijvoorbeeld de Universiteits Bibliotheek eerder gesloten vanwege de storm, waardoor iedereen naar buiten moest. Dat terwijl er wel een code rood alarm was en dat er dan dus werd aangeraden om niet naar buiten te gaan.

Maar daar gaat een gemeente dan niet meer over.

Maar de gemeente kan dan toch wel weer informeren dat ze weten wat de universiteit wel of niet moet gaan doen.

Maar kijk, elke organisatie heeft zn eigen verantwoordelijkheid. Elke school of universiteit heeft een eigen BHV organisatie en de zorg voor studenten, docenten en gasten. Ik weet natuurlijk niet of er een communicatie lijn is geweest, maar op basis van berichtgeving, heeft de school zn eigen besluit genomen. Misschien dat ze wel een berichtje gehad hebben met een gemeente. Maar jij zegt in de volgorde van de tijd, klopte het niet. Want eigenlijk in het hevigste van de storm werd iedereen naar buiten gestuurd, ja, dat kun je merkwaardig noemen.

Maar het is dus niet de gemeente aan te merken?

Nee, het is een advies en er was nog geen sprake van een noodsituatie, waardoor we zouden moeten opschalen naar een hoger niveau, omdat de boel escaleerd. Je probeert dat te voorkomen, dus is het een advies, en op basis van het advies maakt iedereen een eigen afweging. En dat het niet altijd goed op elkaar aansluit. Ja dat blijkt. Gister ook met name die massaal op straat kwamen te staan en allemaal tegelijk met het openbaar vervoer mee wilden. Dat waren twee onderdelen die wel escaleerden. Maar omdat er nog geen sprake is van die gecoördineerde inzet, om dat op elkaar af te stellen en een advies gaat, heeft iedereen zn eigen keus en neemt iedereen ook zn eigen verantwoordelijkheid. Het was toch niet zo dat je het gebouw uit moest?

Het werd gesloten

Het werd echt helemaal gesloten?

Ik denk ook wel dat er gedacht werd, omdat het sinterlaasavond was, dat de bibliotheek eerder gesloten werd. Maar om 2 uur werd gezegd, ga maar naar huis, we gaan sluiten.

Ja, dat is opmerkelijk. Want eigenlijk zou je mensen moeten aanbieden om nog wel wat langer binnen te kunnen blijven. Want het advies is om binnen te blijven. Maar dat is dus, het is een advies, iedereen heeft daar zn eigen invulling aan en iedereen heeft daarbij zn eigen verantwoordelijkheid voor de mensen die zich in hun gebouw bevinden. Dus ja, het gaat dan nog niet zo ver dat dat gecoördineerd wordt.

Misschien is er wel een lijntje geweest, maar dat weet ik niet

Stel dat zou er wel komen, zou dat dan beter zijn?

Dat zou kunnen ja. Het is altijd goed om het aan te bieden, maar of daar dan naar

gehandeld wordt. Studenten vinden het ook wel fijn om eerder naar huis te gaan. Dus dan blijft het de afweging van de student. Nu was dat geen afweging van de student en moest je er gewoon uit. En dan was het je eigenafweging om te zeggen, ik ga ergens anders naar binnen, kroegje ofzo. Het zou misschien een mooie toevoeging zijn geweest om te zeggen. Wij sluiten de school, de lessen worden gestopt, maar we blijven wel open zolang de storm woed. Of dat wordt gewaardeerd door studenten? Dat weet ik niet.

Ik zou het niet weten, maar ik hoorde wel veel mensen klagen.

Het is wel radikaal. Ik zou eerder zeggen, we stoppen de lessen, maar we houden het gebouw open. Dan heb je zelf die afweging. Dat zal een stukje rust bieden. En ook het openbaar vervoer geef je dan ook wat meer rust. Niet iedereen tegelijk op straat. Dat er een overgangsfase is. Dat denk ik wel. Maar dat is mijn eigen inzicht, daar zijn geen afspraken over gemaakt. Zolang er geen opschaling is, heeft iedereen een eigen verantwoordelijkheid, er wordt een advies afgegeven, een dringend advies.

Maar dat kan je niet sturen, die afweging van mensen?

Nee, je kan alleen ingredienten aangeven om een afweging te maken. Maar zo is het wel. Je kan ook met noodbevelen of noodverordeningen werken, maar daar zitten ook nog allemaal dingen aan. Maar nee, je wil mensen faciliteren. Wat hebben ze nodig om die afweging te maken. Als er echt wat aan de hand zou zijn dan gaan er hele andere dingen spelen. Dan zou een gemeente op een gegeven moment wel zeggen van nee, hou ze binnen! Maar nu was het een dringend advies.

Tot slot nog, er is een groot deel van de mensen dat zegt zich beter voor te gaan bereiden als ze weten welke risico's ze lopen. In de hele campagne wordt daar bij mijn zien niet zo op in gegaan. Is dat niet iets waar meer focus op moet liggen? Zonder dat het ten koste gaat van de zelfredzaamheid.

Nee we hebben daar wel echt voor gekozen. Of die kans nu groot of klein is, hij kan alsnog gebeuren. En op basis van de risico's bij elkaar, waar bij als samenleving en hulpverleners mee te maken hebben, maakt dat gegeven niet uit. In de beleving van mensen wel. Die brand die raakt je, dat kan je je veel beter voorstellen en gebeurt bijna dagelijks. En dus staat dat op het netvlies en voel je dat ook als eerst. Versus een overstroming, mhua dat zal. Voor ons is het het gegeven, dit zijn de 12 risico's waar wij te maken hebben en ja wij zijn op de hoogte van degradatie, maar ze hebben allemaal plaats gevonden in onze risico en ze kunnen dus allemaal nog plaats vinden. Dus we hebben het meer gericht op die voorbereiding. Vooraf, maar ook in tijden wat van als erwat aan de hand is. Ja.

Waar ligt dan meer de focus op. Even in beeldspraak gezegd. Hogere dijken bouwen, of zorgen dat iedereen goed voorbereid is op een overstroming. Ligt daar meer de focus op?

Ja maar kijk, risicocommunicatie is er dus echt op gericht. Dit zijn de risico's die kunnen gebeuren en dit kun je doen om het te voorkomen, te verkleinen en die kan je doen als het aan de gang is. Alle instanties zelf hebben hun eigen verantwoordelijkheid hoe ze het doen, wat ze doen. Dus het algemeen informeren van bedrijfsprocessen van met, wat doen de waterschappen nu eigenlijk. Dat communiceren we dan ook, voor meer informatie kijk op... Maar wij kunnen dat niet allemaal meenemen, want dan krijgen we zo'n boek! Maar kijk, daar zit wel verschil in. De nut noodzaak van wat een waterschap zelf doet. Wordt allemaal in hun

bedrijfsproces en hun communicatieschap gedeeld. Inzicht gegeven in op basis waar van zij handelen en welke risico's zij markeren. En waar het geld wat we allemaal betalen aan opgaat. Maar dat zit daar voor, een pakket aan maatregelen dat al getroffen word. En dan toch kan het mis gaan.

En daarom is deze campagne er.

Ja, we nemen ze heel kort mee in de setting, en dat een aantal partijen daarin een rol hebben en voor meer informatie kun je daar terecht, maar uiteindelijk gaat het er om, klein of groot. Dit zijn de risico's waar we met elkaar mee te maken hebben. Maar het is het interessant wat je zegt. We krijgen ook niet die vraag van mensen. We hadden eigenlijk gehoopt dat mensen meer de diepte in willen gaan. Dus kennelijk hoeven ze dat van ons niet te weten. Maar stel dat iemand dat wel wil weten, graag. Daarom bieden we ook dat platform. Alleen daar wordt heel mondjesmaat gebruik van gemaakt. We hopen dat dat nog wel gaat toenemen, we hebben in ieder geval nu al die 1100 likers er bij. We zijn nog onderweg. Je ziet dat de storm en het hoge water, het ontregelde verkeer daardoor leid tot meer volgers en likers enzovoort.

Zoals gister bijvoorbeeld

Ja, dat doet er dan wel toe. Maar komt dat uit jou onderzoek dan? Dat mensen die afweging meer willen maken?

Nou, ze zouden graag weten waar ze aan toe zijn. Veel mensen denken dat de kans op aardbevingen toeneemt best groot is. Dat is best logisch, gezien alle media aandacht, maar eigenlijk komt het niet zo heel veel voor. In het zuidwesten bijvoorbeeld van de stad.

Een nieuwe aardbeving kaart is in de maak. Met nieuwe gegevens om een nieuwe inschatting te maken. Deze komt als het goed is in januari. Als je de risicokaart.nl doet en je doet de postcode check en je zet het vinkje aardbevingen aan dan hebben ze het over mercali zones, maar dat is eigenlijk een soort van lijn. Een soort van breuklijn. En binnen dat gaswinningsgebied kan een aardbeving voorkomen. Maar grillig. Ze hebben dat aardbevingsgebied dan in kaart gebracht alleen de effecten nog onvoldoende. En dat wordt natuurlijk keurig berekend binnen de lijntjes. Maar tegenwoordig is dat echt niet meer dus die kaart zoals het er nu bij zit komt niet meer overeen met de praktijk. Ze zijn nu dus bezig met die nieuwe kaart waar mensen zich in kunnen herkennen. Dus ik ben ook heel nieuwsgierig hoe jou kaart er uit komt te zien. Want wij hebben er last van dat die kaart niet up to date is. Mensen voelen zich nu onvoldoende serieus genomen. Mensen vragen zich af of ze veilig wonen.

Maar even terugkomend op wat je eerder zei: Kan dat dan niet anders. Mensen hebben er wel behoefte aan. Maar we brengen de informatie wel. Maar op dat moment wordt het naast zich neer gelegd. Dus wat is de manier waarop is aangegeven dat ze dat willen?

Nou studenten zouden meer informatie over de risico's willen hebben, zullen ze zich beter voor gaan bereiden.

Maar die is er toch.

Ja die is er wel, maar zijn de meeste mensen niet van op de hoogte.

Maar dat is dan. Hoe zou het dan nog anders kunnen. Dan bijvoorbeeld een school,

dat vind ik dan ook wel interessant. Een school zou daar ook een verantwoordelijkheid in kunnen nemen. En het doorzetten en het doorvertalen. Maatschappelijke issues ook verder brengen. Want wij hebben het letterlijk in huis gebracht. Wat kun je nog meer doen? En we hebben het op een smartphone. En als het leeft, en je toetst in aardbeving groningen, dan ben je op onze website. Dus het is ook de passieve luiheid van mensen. Op het moment dat er niets speelt, willen ze gewoon dat het gepresenteerd wordt. En dan is het maar net of het ze dan wel of niet interesseerd en opvalt. Dus wij zitten in de wereld van. Ja jij moeten het in verschillende manieren presenteren. En dat hebben we gedaan. Mensen moeten het makkelijk kunnen vinden en daar hebben we nu hopelijk een platform voor. Maar dan moeten mensen er nog wel wat mee doen.

Maar dat zou natuurlijk pas gaan als er een noodsituatie speelt.

Ja want we hebben RTV noord gedaan. Daar is het heel erg actief geweest, we hebben het op social media. Met google Advertising. Het is zo ingericht dat je snel bij ons terecht komt als je wat intypt wat met ons te maken heeft. Dus als je daar een idee bij hebt, dan moet je dat zeggen.

Enquête: “Een goed voorbeeld doet volgen”. De zelfredzaamheid van studenten in Groningen tijdens een noodsituatie.

Hallo, mijn naam is Rik van Eck en ik doe onderzoek naar de zelfredzaamheid van studenten in Groningen. Dit doe ik voor de bachelor thesis van de studie Technische Planologie aan de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. Wilt u mij helpen met mijn onderzoek door deze enquête in te vullen? Het invullen duurt slechts enkele minuten. Uw antwoorden zijn vertrouwelijk en zullen alleen voor dit onderzoek gebruikt worden.

Alle vragen zijn verplicht in te vullen. Soms is het mogelijk om meer dan 1 vakje aan te kruisen. Dat staat dan aangegeven.

1. Geslacht: ☐ Man ☐ Vrouw	2. Leeftijd:	3. Postcode: (bijv. 9999 AA)
---	---------------------	-------------------------------------

Een noodsituatie is een situatie waarin een plotselinge verandering plaatsvindt waardoor de normale gang van zaken ontregeld kan worden. Denk daarbij aan een aardbeving, een overstroming of het uitvallen van gas, licht of water.

4. Denkt u dat u zich in een noodsituatie zelfstandig kunt redden?

- Ja
 Nee

Bepaalde gebieden hebben een groter risico op het voorkomen van een noodsituatie dan een ander gebied. Een gebied wat 2 meter onder N.A.P. (Normaal Amsterdams Peil) ligt, heeft een grotere kans om te overstromen dan een gebied wat 2 meter boven N.A.P. ligt.

5. Weet u wat de risico's in uw woonomgeving zijn? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Aardbeving
 Overstroming
 Brand
 Gevolgen van extreem weer (zware storm, zware regen- of sneeuwbuï, ijzel, extreme kou/hitte).
 Orkaan

De Risicowijzer is een folder die elke inwoner van de provincie Groningen enkele maanden geleden thuis gestuurd heeft gekregen. In de Risicowijzer staat wat u moet doen in een noodsituatie. Daarnaast staat er in de folder hoe u zelf een noodpakket kunt samenstellen. De Risicowijzer is onderdeel van de campagne “Je hebt meer in huis dan je denkt” gemaakt door Veiligheidsregio Groningen.

6. Heb je de Risicowijzer ontvangen?

- Ja
 Ja, maar ik heb hem niet gelezen.
 Nee

De campagne “Je hebt meer in huis dan je denkt” bevat veel meer middelen dan de Risicowijzer.

7. Op welke manier bent u in contact gekomen met de campagne “Je hebt meer in huis dan je denkt”? (Meer antwoorden zijn mogelijk)

☐ Risicowijzer	☐ Social Media: Facebook, Twitter, YouTube
☐ Huis-aan-huis bladen	☐ Posters
☐ Het Dagblad van het Noorden	☐ Banners
☐ RTV-Noord	☐ Bij tentoonstellingen, open dagen enz.

- Website www.risicowijzer.groningen.nl
 Ik ken de campagne niet.
- Anders,....

8. Heeft u zich door een van de middelen voorbereid op een mogelijke noodsituatie? Dit door bijvoorbeeld een noodpakket samen te stellen? (denk aan batterijen, water, houdbaar voedsel)

- Ja
 Nee
 Nee, want ik ben niet op de hoogte van de campagne.

9. Geef aan wat je denkt over de volgende stellingen:

	Helemaal mee eens			Helemaal niet mee eens		
Als ik beter geïnformeerd zou zijn over de risico's die ik loop, dan zal ik me beter voorbereiden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zal waarschijnlijk pas gaan zoeken naar informatie over de risico's als ik daadwerkelijk met de noodsituatie geconfronteerd wordt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de campagne "Je hebt meer in huis dan je denkt" een manier van paniek zaaien door de overheid.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik bereid me niet voor op een noodsituatie omdat ik er niet in geïnteresseerd ben en het teveel moeite kost.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik bereid me niet voor op een noodsituatie omdat het zelf samenstellen van een noodpakket duur is.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Als er leuke evenementen met als thema de risico's worden georganiseerd (edutainment), dan zal ik daar naar toe gaan.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Naast zelfredzaamheid, is er ook samenredzaamheid. Dat houdt in dat u weet waar mensen zijn die hulp kunnen gebruiken in een noodsituatie redden (kinderen, ouderen, mensen met een beperking).

10. Zou je tijdens een noodsituatie deze mensen kunnen helpen?

- Ja
 Nee, want ik weet niet waar ze zich bevinden
 Nee, want ik zou mijzelf ook niet kunnen helpen
 Nee, want ik weet niet waar ze zich bevinden en ik zou mijzelf ook niet kunnen helpen

Dit was de laatste vraag, bedankt voor het invullen van mijn enquête. Voor vragen over de enquête kun je contact opnemen via e-mail op: rikvaneck@gmail.com

Ben je geïnteresseerd in de uitkomsten van het onderzoek? Noteer uw e-mailadres als u de resultaten van het onderzoek wilt ontvangen. (uw e-mail adres zal enkel gebruikt worden om u de resultaten van het onderzoek te sturen)

Emailadres: